National Library 75253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont.
L
53 / Received / June 17 1987

VABA EESTLANE

Second class mail registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 43 (3335) XXXVI aastakäik | Teisipäeval, 9. juunil 1987 — Tuesday, June 9, 1987 | Üksiknumbri hind 75 centi

Erimeelsete perekond saabus Torontosse

Tuntud Eesti erimeelne Veljo Kalep, kes on oma vaadete eest neli aastat vangis istunud, saabus möödunud kesknädalal Torontosse. Teda olid Toronto Saare lennuväljal vastu võtmas mõningad sõbrad ja heasoovijad. Ka intervjueeriti teda Toronto suurajalehtede poolt.

Pealkirja all „Erimeelne leiab irooniat Gorbatshovi vaadete väljendamises" ütleb artikkel Toronto ajalehes „The Globe and Mail" möödunud neljapäeval:

„Veljo Kalep'ile tundub paradoksina, et ta mõisteti neljaks aastaks sunnitööle 1981. aastal, kui ta kritiseris nõukogude süsteemi samalaadselt, nagu seda nüüd Nõukogude Liidu uus juht Gorbatshov valju häälega pasundab.

52-aastane Kalep jõudis eile Torontosse koos oma naise ja kolme lapsega, kohe pärast seda kui teda Eestist lahkuda lubati.

Kalep, kes on ametilt ehitusinsener, arreteeriti 1980. a. oktoobris „Nõukogude Liidu vastase propaganda tegemise ja agitatsiooni" süüdistusel. Ta oli mitmele palvekirjale ja apellile alla kirjutanud, mis protesteerisid N. Liidus toimuvate rahvuslike- ja inimõiguste rikkumiste vastu. Kuid tema tõeline süütegu seisnes selles, et ta oli koostanud dokumendi, kus kritiseeriti nõukogude ühiskonna pahesid, nagu bürokraatiat, halba majandamist, kroonilist alkoholismi, laiskust, demokraatiapuudust! Mis teda tõeliselt pahandusse viis oli see, et ta kritiseeris ka komparteid ja selle liikmeid, keda alatasa paigu-

(Järg lk. 3)

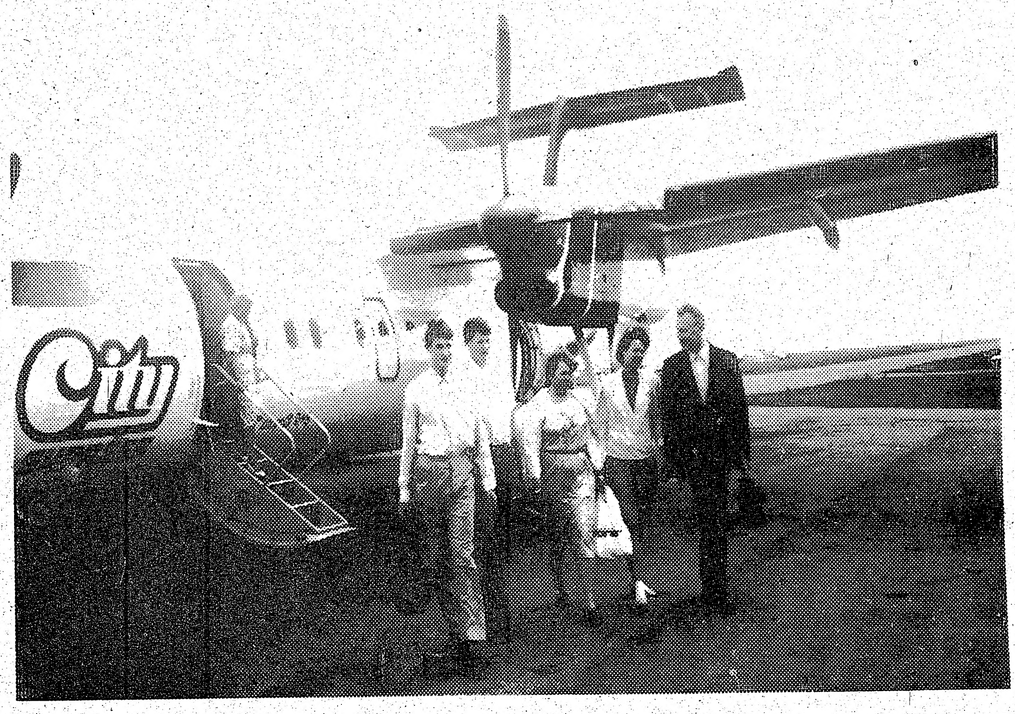

Veljo Kalep perekonnaga saabumas Toronto Saare lennuväljale. Foto: V. Raiend

N. Eesti valitsus astugu tagasi!

Kõvad sõnad Tartu üliõpilaste koosolekul: valitsus varjab tõde, ökoloogiline probleem on Eesti asi, koloniaalmajandus, meie ei soovi võõrtöölisi Eestisse, Läänemeri ei ole N. Liidu sisemeri, fosforiidi-küsimus rahvahääletusele.

(Kaastöö Tartust EPL) Okupatsioonivõimudele mittemeeldivad uudised Eestist ei saabu välismaailma normaalsete kanalite kaudu. Selle tõttu on alles nüüd võimalik refereerida Tartus 3. aprillil toimunud Tartu Riikliku ülikooli ajaloo- ja õigusteaduskonna komsomolikomitee ühist koosolekut teemal „Eesti fosforiit". Tudengite koosolekust võtsid osa ka teiste teaduskondade esindajad, õppejõud, vilistlased ja kultuurisiksused. Koosolek tõendas, et eestlased astuvad otsustavalt välja oma maa ja rahva kaitseks. Koosolekul öeldi teravaid tõdesid, mis Eestis levinevad suuliselt.

Üldrahvalikke ja poliitilisi küsimusi ei tohi arutleda üldistel koosolekutel. Seda saab teha ainult partei ja komnoorte koosolekutel. Kõnealuse koosoleku kutsusid kokku ja valmistasid ette kahe teaduskonna komsomolibürood. Võimud kartsid juba ette, et koosolek võib minna tuliseks. Sellepärast saadeti kohale komsomoli keskkomitee esimene sekretär Arno Almann ja Moskva nukuvalitseja Eestis Karl Vaino pani telefoniliselt ülikooli parteisekretär Paul Kenkmannile südamele, et see hoiaks koosoleku oma „kontrolli" all. Sellest hoolimata läks koosolek „kontrolli alt välja" ja seal nimetati kõiki praeguse Eesti tuliseid küsimusi nende õigete nimedega. Koosolek algas tänuga partei-sekretär Kenkmannile — mõistva suhtumise eest. Ajaloo tudeng Toomas Anepalo refereeris seda osa N. Eesti „peaminister" Bruno Sauli avalikust intervjuust, mida ta avalikkuse eest varjas. Tõnu Oja tutvustas Kirde-Eesti fosforiidi kaevandamise ökoloogilisi tagajärgi: põhjavesi kaob ja põllud kuivavad.

Õigusteaduse kandidaat Igor Gräzin ütles, et fosforiidi kaevandamise on ka sotsiaalne probleem, kuna selleks tuuakse sisse 30.000 — 40.000 võõrtöölist, kes ei kuulu mitte N. Liidu paremate kodanike hulka. Eesti ei soovi nende sissetoomist. Konstitutsiooni järgi on fosforiidi küsimus Nõukogude Liidu ja Eesti NSV ministrite nõukogude otsustada. Tegelikult on see Eesti sisemine asi — rahva ja maa eluküsimus.

Majandusteadlane A. Ristkok ütles, et fosforiidi kaevandamine praegusel viisil on meeletu raiskamine. Kaevandamist ja-

(Järg lk. 9)

26 juunil 1987
7:30 pl.
eesti majas
$12.00

EESTI KABAREE
TEATER
(STOCKHOLM)

tule kotkajärve metsaülikooli!
15.-23. augustini

ÕPPEKAVAS:

Tõnu Parming, Toomas Ilves, Aarne Vahtra, Ruth Tulving, Vello Salo, Taavo Virkhaus, Tiina Kirss, Arvi Tinits, Heino Susi, Jüri Kork ja teisi.

ÕPPEMAKS:

Registreerides enne 15. juunit, 1987. a.

Nädal aega, 15.-23. augustini:
õpilastele $175
töötajatele $200

Pool aega, 15.-19. augustini:
kõikidele $125

REGISTREERIMINE:

KOTKAJÄRVE METSAÜLIKOOL
388 KEEWATIN AVENUE
TORONTO, ONTARIO
M4P 2A5, CANADA

Pühapäeval, 5. juulil 1987 kell 1.30 p.l. KODUKIRIKUS 2396 West 8 Ave. Vancouver

25 aasta raadiosaadete juubeli

KONTSERT-JUMALATEENISTUS

Kaastegevad: Solistid ÜLO LINDSTRÖM ja RAUL PUMBER
Esitavad vaimulikke laule ja muusikat
Kõneleb dr. ALLAN LAUR

Kõik teretulnud! KOHVILAUD!

Lääneranniku Eesti Päevad

Ähvardava postistreigi tõttu Kanadas palume pärast 10. juunit piletite jm. tellimisi enam mitte postiga saata. Selle asemel soovitame kohale sõita ja piletid lunastada Hotel Vancouveris LEP registreerimislauas. Tellimisleht palume aga ära täita ja registreerimisel üle anda.

Tube Hotel Vancouveris saab reserveerida tel. 1-800-268-9143 (Visa, Mastercard jne.) Nimetada „West Coast Estonian Festival" alandatud hindade saamiseks.

Informatsiooni saab veel tel. (604) 731-4363 (Pütsep)

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane,
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd.
120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Tegevtoimetaja: Arvi Tinits. **Toimetaja:** Olaf Kopvillem

Toimetuse kolleegium: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

Telefonid: toimetus 733-4550, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 733-4551 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

Tellimishinnad Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $60.—, poolaastas $34.— ja veerandaastas $18.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $111.—, $60.—, $31.—

Tellimishinnad väljaspool Kanadat: aastas $80.—, poolaastas $44.— ja veerandaastas $23.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $115.—, $62.—, $32.—, mujal välismaal $140.—, $75.—, $40.—

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 75 c.

Kuulutuste hinnad: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. **Kuulutusi võetakse vastu** nädala esimesse ajalehte kuni reede homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni teisip., homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080.

Kas jälle inflatsiooni-tõus?

Möödunud nädalal teatati USA-st, et senine Föderaalse Rahavaru-Komisjoni (Federal Reserve Board) esimees Paul Volcker astus oma ametist tagasi. Volckerit peetakse üldiselt inflatsiooni „taltsutamise" eest vastutavaks, pärast tema 1979. a. ametisse-kinnitamist tookordse USA presidendi Jimmy Carteri poolt. Oma ametikohaga kaasuvalt oli ta ühtlasi USA Keskpanga juhatajaks.

Volckeri ametist tagasi astumine oli maailma rahandusturgudel küllaltki suureks shokiks ja praegu püüavad investeerijad ning maailmapankurid ette kuulutada, millise suuna võtab tema järglane Alan Greenspan.

Oma resignatsiooni-kirjas USA presidendile ütles Volcker, et juba oma teise ameti-aja alguses 1983. aastal oli ta kahevahel, mida teha. Kuid nüüd, pärast kaheksaaastast esimehekohal olekut on ta otsustanud, kolmandat ameti-aega mitte enam alustada. Ta praeguse mandaadi lõpp saabub augustis.

Tema kontosse pannakse iga aastase inflatsiooni-määra vähendamine USA-s (ja seega ka Kanadas) 14-lt protsendilt 70-ndate aastate lõpus umbes 4 protsendile praegu. Kuid juhtivate majandusteadlaste arvates tõi see „tiheda raha" poliitika endaga kaasa majanduselu tagasimineku ja tööpuuduse, mis jõudis kulminatsioonipunktini aastatel 1981—82. See olevat olnud tarvilik, ütlevad asjatundjad, et stabiliseerida üldist majanduslikku olukorda Põhja-ämeerikas.

Alan Greenspan, kes omab New Yorgis majandusnõuandefirma, on tuntud ökonoom, kes muuseas teenis ka president Gerald Ford'i majandusliku nõuandjana ja oli mõni aeg Riikliku Majandusnõuandla (Council of Economic Advisers) juhatajaks. Ka tema olevat inflatsiooni-vastane ning tugev vabakaubanduse pooldaja.

Kuid ta lubavat pankuritele vabamad käed kui see Volckeri valitsusajal võimalik oli, ennustatakse. Need kes Greenspan'i tunnevad, ennustavad et praegune ärevus New Yorgi börsil ja teistel maailma rahaturgudel vaibub peagi, kui nad esimesest shokist Volckeri tagasiastumise puhul üle saavad ja Greenspani poliitikaga tutvuvad.

Esialgse tulemusena langesid USA pikaajaliste riigilaenude (long term bonds) hinnad 22.50 USA dollarit iga 1000 nominaalväärtuse dollari pealt. Kulla hind tõusis 10 dollarit untsilt praeguse 456,20 USA dollarini ja üldiselt langes ka aktsiate hind New Yorgi börsil. Samuti langes USA dollar Euroopa rahaturul.

USA Föderaal-Rahavaru-Komisjoni esimehe ametikoht võrdub Kanada Riigipanga Kuberneri omaga, kuid sealne ametikoht on avalikkuses palju rohkem tuntud ja Komisjoni esimehe iseseisvus ning rippumatus võimulolevast administratsioonist on palju suurem — teiste sõnadega, USA president ei saa Rahavaru-komisjoni esimehele tema aktsioone ette kirjutada.

Volckeri ametist tagasi astumine ning Greenspani ametisse tulemine toimub USA-le küllaltki ärevaal ajal, sest väga kõrge USA kaubandus-defitsiidi tõttu (liiga palju dollareid voolab välismaile) on tekkinud kartusi, et rahvusvahelised finantseerijad USA dollareist lahti püüavad saada ja sellega rahakursi alla löövad. See omakorda põhjustaks intressimäärade tõusu ja tekitaks majanduskriisi, mis võiks terve vaba maailma majanduselule halvavalt mõjuda.

Kuid need, kes uut Komisjoni-esimeest Greenspani tunnevad, ennustavad et ta võtab õigel ajal abinõud kasutusele sellise katastroofi ära hoidmiseks.

ARVI

Aidake kaasa

„VABA EESTLASE"

levikule, sellega aitate kaasa eesti keele säilitamisele!

Nobeli rahuauhinna laureaat Andrei Sahharov (paremal) astub jälle välja oma sõbra Mart Nikluse kaitseks.

Rahvusvaheline kampaania Mart Nikluse vabastamiseks

Maikuus algas rahvusvaheline kampaania Mart Nikluse vabastamiseks. Kampaania algatajateks on „Bukovski Sihtasutus" Hollandis ja Ida-Euroopa Solidaarsuskomitee Rootsis. Kampaania kestab vähemalt kogu aasta. Loomulikeks haripunktideks kampaanias on Mart Nikluse sünnipäev 22. septembril ja Lenini riigipöörde 70. aastapäev 7. novembril.

— Meie teame, et on võimalik N. Liitu mõjutada, eriti praegu, ütleb Robert van Voren, kes „Bukovski sihtasutuse" poolt kampaaniat juhib. See nõuab palju tööd, kuid meie kogemused on head.

„Bukovski sihtasutus" loodi kümnekonna aasta eest venelasest poliitvangi Vladimir Bukovski kaitseks. Kui Bukovski paar aastat hiljem vangistusest vabanes ja läände pääses, jätkas grupp oma tööd. Järgmiseks suurürituseks oli kampaania N. Liidus toimuvate olümpiamängude vastu. Grupi eestvedamisel korraldati Hollandi parlamendis rahvusvaheline konverents olümpiaadi vastu. Pärast seda töötas grupp venelanna Irina Grivnina vabastamiseks, kusjuures varem vabanenud Vladimir Bukovski oli suureks abiliseks. Kui Grivnina vabanes ja sai kolida Hollandi, alustas grupp koostöös Grivninaga kampaaniat vene psühhiaatri Anatoli Korjagini vabastamiseks. Grupi eestvedamisel sai Korjagin alternatiivse Nobeli rahuauhinna ja sada riigipäevaliiget 16- lt maalt nomineerisid Korjagini Nobeli rahuauhinna kandidaadiks. Ja nüüd on ka Korjagin vabanenud. Korjagin kirjutas Mart Nikluse kampaania raames kirja, mis on adresseeritud „Vaba maailma üldsusele". Ta kirjutab seal muuhulgas:

„Paljudele minu maa- ja aatekaaslastele jätkuvad tortüürikambrite õudused vangilaagrites ja vanglates tänaseni. Oma vangikongis kannatab praegugi veel kindlameelne Mart Niklus ja Nitzametdin Ahhmetov, kes on kannatanud raske tortüüri all, abitu valges riietuses timukate käes."

(Ahhmetov viibib poliitilises vaimuhaiglas.)

Andrei Sahharov on arvukates intervjuudes kõnelenud oma vanast sõbrast Niklusest. Näiteks võttis ta üles Nikluse juhtumi vesteldes rootsi riigipäevaliikmetega, kui need veebruaris N. Liidus käisid. Viimati tõstis ta Nikluse nime üles pikemas intervjuus, mis avaldati Expressenis 15. mail. Peale Niklust nimetas ta ka leedulast Viktoras Petkust.

Sahharov rõhutas, et Niklus viibib kõige rangema korraga vangilaagris, mis üldse N. Liidus olemas on. Sellest vangilaagrist, nimetusega Perm 36/1, pole ühtki poliitvangi enneaegselt vabaks lastud.

Teatavasti viidi Mart Niklus 24. jaanuaril sellest laagrist Tallinna vanglasse katses temalt välja pressida armuandmispalvet ja lubadust, et ta ei jätka oma tegevust inimõiguste kaitseks. 11. märtsil anti Nikluse emale võimalus temaga kaks tundi rääkida, ilmselt lootuses et ema teda mõjutaks. Kuid Mart Niklus ütles, et ta sureb meelsamini kui kirjutab alla mingile armuandmispalvele. Hiljuti kuulsime, et Niklus nüüd on Permi laagrisse tagasi viidud.

Mart Nikluse kampaanias kasutatakse ära rahvusvahelisi kontakte, mida mõlemad organisatsioonid on saanud varemate kampaaniate ajal. Ida-Euroopa Solidaarsuskomitee on trükkinud 4000 protestpostkaarti Nikluse pildiga ja kolmekeelse tekstiga. Lähemal ajal läheb trükki ingliskeelne afishsh suure Nikluse pildiga. Sihtasutus Hollandis trükib juunis ingliskeelse broshüüri Nikluse kohta. Kõik trükised saadetakse laiali kontaktidele kogu läänemaailmas. Peale ürituste Nikluse sünnipäeval ja 7. novembril on kavas võimalikult paljudes maades luua parlamentaarseid gruppe Nikluse kaitseks. Siinjuures on laiad kontaktid pärast kampaaniat Korjagini kaitseks suureks abiks. Hollandis on juba loodud parlamentaarne *Mart Nikluse komitee*. Rootsis käivad praegu läbirääkimised selle eesmärgiga.

Kampaaniamaterjali on võimalik tellida aadressil ÖESK, Box 45 202, 104 30 Stockholm. Kui keegi soovib kampaaniat majanduslikult toetada, vahendab Eesti Vabadusfond, postizhiiro 13 56 93-0, toetusi. Bukovski Sihtasutus ja Ida-Euroopa Solidaarsuskomitee kutsuvad üles kõiki teisi organisatsioone ja üksikisikuid Mart Nikluse kampaaniast osa võtma.

EPL

Endine tuntud poliitvang Anatoli Korjagin palub maailma üldsusel pöörata erilist tähelepanu Mart Niklusele.

Ministri ebakohane pärimine

Kui Soome sõjaväe ülem, kindral Jaakko Valtanen, tegi hiljuti ametliku külaskäigu Inglismaale, küsis Inglise armeeminister John Stanley temalt, kui palju vene sõjaväge on Soomes?

Soome kindral tegi nagu ei oleks ta küsimust üldse kuulnud. Armeeminister Stanley kordas oma küsimust. Jälle ei pööranud Valtanen sellele mingit tähelepanu.

Kuid kui Stanley esitas kannatlikult ja aeglaselt sama küsimuse kolmandat korda, oli Valtanen sunnitud vastama — ja seletama lühidalt ja selgelt, et Soome on iseseisev ja erapooletu riik, kus ei ole võõrast sõjaväge.

Kõige selle juures oli Stanley osutunud suureks Soome sõbraks, kes teadis üksikasjalikult Soome märtsikuiste riigipäeva valimiste tulemustest ning kuidas läbirääkimised pärast valimisi uue valitsuse moodustamiseks olid edenenud. (EPL/ER)

Kommentaari

**Möödunud nädalal sõ
Moskvasse ärireisile Montre
asuva Consolidated Bath
Inc. president Paul Desma
lõpliku kokkuleppe sõlmimis
Kremli pärishärradega Sibe
se asutatavate suurte saeves
suhtes. Möödunud aastal sõ
Desmarais lepingu Puna-Hi
ga, mille alusel tal on luba
sinna ehitada paberivabrik
et varustada Hiinat pabe
mis senini importee
lääneriikidest. H
paberivabrikud on n
peaaegu juba valmis ja
jällegi tänu Kanada valitsu
kes kindlustas Hiinale masi
ostmise laenu Royal pangas
miljoni dollari suuruses. H
on paberivabrikud olemas,
uus häda tekib toormate
puudusega sealsete mets
vähesuse tõttu. Oma hilju
külaskäigul Venemaale j
Kremli isandate p
Desmarais' tähelepanu Si
asuvatele suurtele
satagavaradele, mille k
kohe Demarais õhinal vast
kavatsusi tegi; ta võttis
pikema ringsõidu Siberiss
kohapeal oludega tutvuda.
divostoki ümbruskonnas,
Desmarais' tutvumisreis
viis, olevat metsa küllaldas
talle valmistab ainult
küsimus, kas suudavad v
sed varustada materjaliga
ehitatavaid suuri saeve
Arvatavasti ei ole Desm
tuttav sealse piirkonna o
raga ja tal on teadmata, et
on ümberasumisele saade
küüditatud „kapitalist
kulakud" Balti riikidest
jalt, kes nüüd Kremli isa
ja Desmarais' dollarite-a
rahuldamiseks peavad om
panust suurendama ja v
jõunatukese välja pa
saekraaterite käigushoidm
mis külma, nälja ja haigus
tu kindlasti raskusteg
seotud. Desmarais' idee
kokkulepe ja koostöö
munistlikkude päälikute
nendele dollaritega tasku
mise võimaluse andmine
ainult sellega olevat võ
nende rahustamine ja tu
ja ärahoidmine. Kindl
arvesta Desmarais ega
kaastöölised, et Kremli
nende ahnete saekra
lõugade ja oma taskude
seks Siberi sunnitöölaa
küüditada kümneid tuh
süütuid inimesi, kes se
inimlikest tingimustes t
ja kommunistlikkude
plaanitäitmise tuhinas o
peavad andma. Selgus
Kanada kasusaamine
kokkuleppest, sest
maksab Kreml sinnav
saeveskite sisseseadet
välisvaluutas ja see ta
kindlasti kaupades, nag
vekkerid, Lada autod j
Kanada turul mitteva
kaubad, mis samuti on
tatud odavate tööjõu
poolt. Kaotajaks
kindlasti Kanada pabe
kute tööliskond, kuna
Hiina, kes senini imp
paberit Kanadast 1,5
tonni ulatuses aastas,
seda valmistama ise
dollarite eest,Kanadast
masinatega ja Kanada
ga ehitatud saeveskite p
terjalist Siberis.**

e välja oma sõbra Mart

nia Mart

astamiseks. Kampaania
idaarsuskomitee Rootsis.
eks kampaanias on Mart
ev 7. novembril.

läänemaailmas. Peale
ste Nikluse sünnipäeval ja 7.
mbril on kavas võimalikult
des maades luua parlamen-
eid gruppe Nikluse kaitseks.
uures on laiad kontaktid
st kampaaniat Korjagini
eks suureks abiks. Hollandis
uba loodud parlamentaarne
t Nikluse komitee. Rootsis
ad praegu läbirääkimised
eesmärgiga.
ampaaniamaterjali on võima-
llida aadressil ÖESK, Box 45
104 30 Stockholm. Kui keegi
ib kampaaniat majanduslikult
ada, vahendab Eesti Vabadus-
, postizhiiro 13 56 93-0,
usi. Bukovski Sihtasutus ja
Euroopa Solidaarsuskomitee
suvad üles kõiki teisi
anisatsioone ja üksikisikuid
t Nikluse kampaaniast osa
na.

EPL

inistri
akohane
rimine

Kui Soome sõjaväe ülem, kind-
Jaakko Valtanen, tegi hiljuti
etliku külaskäigu Inglismaale,
is Inglise armeeminister John
nley temalt, kui palju vene sõ-
ige on Soomes?
Soome kindral tegi nagu ei
ks ta küsimust üldse kuulnud.
meeminister Stanley kordas
a küsimust. Jälle ei pööranud
ltanen sellele mingit tähelepa-

Kuid kui Stanley esitas kannat-
ult ja aeglaselt sama küsimuse
lmandat korda, oli Valtanen
nnitud vastama — ja seletama
idalt ja selgelt, et Soome on
seisev ja erapooletu riik, kus ei
e võõrast sõjaväge.
Kõige selle juures oli Stanley
utunud suureks Soome sõbraks,
s teadis üksikasjalikult Soome
ärtsikuiste riigipäeva valimiste
lemustest ning kuidas läbirääki-
ised pärast valimisi uue valit-
se moodustamiseks olid
lenenud.

(EPL/ER)

Kommentaarid

Möödunud nädalal sõitis Moskvasse ärireisile Montrealis asuva Consolidated Bathurst Inc. president Paul Desmarais lõpliku kokkuleppe sõlmimiseks Kremli pärishärradega Siberisse asutatavate suurte saeveskite suhtes. Möödunud aastal sõlmis Desmarais lepingu Puna-Hiinaga, mille alusel tal on lubatud sinna ehitada paberivabrikuid, et varustada Hiinat paberiga, mis senini importeeriti lääneriikidest. Hiina paberivabrikud on nüüd peaaegu juba valmis ja seda jällegi tänu Kanada valitsusele, kes kindlustas Hiinale masinate ostmise laenu Royal pangast 62 miljoni dollari suuruses. Hiinal on paberivabrikud olemas, kuid uus häda tekib toormaterjali puudusega sealsete metsade-vähesuse tõttu. Oma hiljutisel külaskäigul Venemaale juhiti Kremli isandate poolt Desmarais' tähelepanu Siberis asuvatele suurtele metsatagavaradele, mille kohta kohe Demarais õhinal vastavaid kavatsusi tegi; ta võttis ette pikema ringsõidu Siberisse, et kohapeal oludega tutvuda. Vladivostoki ümbruskonnas, kuhu Desmarais' tutvumisreis teda viis, olevat metsa küllaldaselt ja talle valmistab ainult muret küsimus, kas suudavad venelased varustada materjaliga sinna ehitatavaid suuri saeveskeid. Arvatavasti ei ole Desmarais tuttav sealse piirkonna olukorraga ja tal on teadmata, et sinna on ümberasumisele saadetud ja küüditatud ,,kapitalistid ja kulakud" Balti riikidest ja mujalt, kes nüüd Kremli isandate ja Desmarais' dollarite-ahnuse rahuldamiseks peavad oma tööpanust suurendama ja viimase jõunatukese välja panema saekraaterite käigushoidmiseks, mis külma, nälja ja haiguste tõttu kindlasti raskustega on seotud. Desmarais' ideeks on kokkulepe ja koostöö kommunistlikkude päälikutega ja nendele dollaritega taskudetäitmise võimaluse andmine, kuna ainult sellega olevat võimalik nende rahustamine ja tuumasõja ärahoidmine. Kindlasti ei arvesta Desmarais ega tema kaastöölised, et Kremlil tuleb nende ahnete saekraatrite lõugade ja oma taskude täitmiseks Siberi sunnitöölaagritesse küüditada kümneid tuhandeid süütuid inimesi, kes seal ebainimlikest tingimustes töötades ja kommunistlikkude riikide plaanitäitmise tuhinas oma elu peavad andma. Selguseta on Kanada kasusaamine sellest kokkuleppest, sest vaevalt maksab Kreml sinnaviidavate saeveskite sisseseadete eest välisvaluutas ja see tasutakse kindlasti kaupades, nagu vene vekkerid, Lada autod ja muud Kanada turul mittevajalikud kaubad, mis samuti on valmistatud odavate tööjõu-orjade poolt. Kaotajaks on aga kindlasti Kanada paberivabrikute tööliskond, kuna Puna-Hiina, kes senini importeeris paberit Kanadast 1,5 miljoni tonni ulatuses aastas, hakkab seda valmistama ise Kanada dollarite eest,Kanadast ostetud masinatega ja Kanada kapitaliga ehitatud saeveskite puidumaterjalist Siberis.

o

Rick Hansen lõpetas möödunud kuul oma ratastoolil maailmareisi alguspunktis Vancouveris umbes 50.000 juubeldava vastuvõtja ees. Tema kuulus raske reis kestis 26 kuud ja selle aja jooksul läbistas ta 34 maad ja kattis umbes 40.000 kilomeetrit. Tema raske teekond tõi annetustena kokku 18 miljonit dollarit, mille aasta intressid on umbes 1 miljon dollarit. Ta on lubanud need ergutustasudeks teadlastele, kes uurivad ja ravivad halvatud isikuid. Ergutustasude jaotamiseks on loodud juba vastav komitee. Kui Hansen alustas oma ümbermaailma reisiga 1985 aastal, ei olnud palju optimiste, kes uskusid selle ettevõtte õnnestumisse ja tema ärasaatmisele oli ilmunud vaid umbes 300 isikut. Kuigi kõik valitsused ja headtegevad organisatsioonid propageerisid selle reisi õilsaid sihte ning ajakirjandus juubeldas inimkonna südamete ja rahakottide avamisest, on reisitoimkonna andmetel annetustena saadud väljaspoolt Kanadat ainult 23.000 dollarit, kuna ülejäänud summad on kasutatud kohalikkude maade halvatute ravimiseks.

Küll on Hansen saanud aga kõigilt maadelt materjaalset toetust, ilma milleta ei oleks suudetud hoida kogu reisi kulusid ainult 1,5 miljoni dollari piirides, millega oli arvestatud juba eelarves. Kõige pikema reisi omal jõul tegi Hansen Kanada ületamisel, kus tal tuli ka taluda igasugust ilmastikku ja lihaste jõudu tuli kasutada 10.000 kilomeetri läbimisel, kuna kõige vähem toorest jõudu nõudis reis Venemaal, kus tal lasti liikuda ratastoolis ainult 3 kilomeetrit (Moskvas).

o

Kindlasti kõige suuremaks ja edukamaks sõjakurjategijate jälitamise ja kohtulikule vastutusele võtmise asutuseks on Viinis asuv Simon Wiesenthal'i II. suursõja ajal toimunud kuritegude jälitamise keskus, millel on osakonnad paljudes maades ja mille ülalpidamine toimub vabatahtlike annetuste abil, mis ulatuvad miljonitele dollaritele. Selle organisatsiooni asutajaks ja juhiks on praegu 78 aastane Simon Wiesenthal, kes seda juhib 3-ruumilisest Viinis asuvast büroost oma 3 abilisega. Vastandina teistele käredameelsetele juutidele, ei soovita Wiesenthal kellegi süüdistamist enne, kui on absoluutselt kindlaks tehtud sõjaaegsete dokumentide varal sõjakuritegude toimimine või nendest osa võtmine. Samuti on ta omakohtu tarvitamise vastu ja soovitab karistamise jätta kohtutele. Vastuollu sattus ta juutide ülemaailmse organisatsiooni peakorteriga New Yorgis, kui need süüdistasid praegust Austria presidenti Kurt Waldheimi sõja ajal toimepandud kuritegudes mille kohta neil mingisuguseid ametlikke tõendeid ei ole, vähemalt Wiesenthali arvates. Simon koos oma naise Cylaga on ainukesed, kes pääsesid saksa karistuslaagreisse saadetud 91-st sugulasest ja vananev Simon tunneb muret, et tal puudub tema elutöö edasi-viija.

H.K.

Erimeelsete

(Algus lk. 1)

Veljo Kalep

tatakse juhtivatele kohtadele kõikides organisatsioonides ja tööstustes, nende oskustest ja kvalifikatsioonidest hoolimata.

,,KGB luges seda dokumenti . . . ning otsustas, et see oli väga tõsine asi ja moodustas endast katse nõukogude valitsuse kukutamiseks . . . kuna ma nõudsin, et ka teised, mitte ainult kommunistide partei liikmed, peaksid olema mänedzherid ja juhatajad . . ." ütleb Kalep oma aeglases ja hoolikas inglise keeles. Ning kibeda naeratusega lisas ta: ,,Ma sain neli aastat selle eest mis ma tookord Eestis ütlesin ja tänapäeval kasutab Gorbatshov samu sõnu — kuid teda ei ole sunnitööle mõistetud."

Teatavasti alustas Gorbatshov oma ,,glasnosti" poliitikaga, kus kodanikke üles kutsutakse bürokraatiat arvustama ja tööstuslikku süsteemi parandama.

Lühiintervjuus Toronto Saare lennuväljal ütles Kalep, et ta ei soovi siin rääkida oma neljast sunnitööaastast, kuid ta märkis siiski, et tema karistusmäär ei olnud nii raske ega pikk kui paljudele teistele poliitivangidele antud vanglakaristused. Ta kohtas neist paljusid Uurali mägedes asuvas sunnitöölaagris, ütles ta.

Tema sugulane (cousin) Inge Kuutan kiitis Kanada välisministrit Joe Clark'i ja tema kaastöölisi pingutuste eest, mis lõpuks Kalepi ja ta perekonna vabastasid. Kalep ütleb, et ta kavatseb kõigepealt ingliskeele kursustele minna, et oma ehitusinseneri eksamid ära teha. ,,Ma tean, et see ei ole kerge, kuid ma olen kindel et kui selle kallal töötan, siis see õnnestub mul," kinnitas ta.

Ta naine Helle lausus, et ta soovib harjuda eluga Kanadas ja õppida inglise keelt. Tütar Reet, kes on 17 ja ilmselt tagasihoidlik, ütles ainult et ta on õnnelik Kanadas. 18-aastane poeg Veikko ütles: ,,Rokk-muusika on väga hea," ning 15-aastane Sven ütles laia naeratusega: ,,Suurepärane". (Excellent).

Niipalju ,,Globe and Maili" reporteri intervjuust. Omalt poolt võiksime lisada, et meile saadetud andmete järgi on Veljo Kalep sündinud 12. detsembril 1934, ning töötas ehitusinsenerina Pärnu kolhooside ehitusosakonnas. Abikaasa Helle Kalep on sündinud 1940. Neil on kolm last (nagu juba varem nimetatud).

Veljo Kalep arreteeriti Pärnus 20. oktoobri 1980. Ta kodu otsiti läbi ja kirjutusmasin, käsikirjad ja raamatud konfiskeeriti. Samuti leiti eestikeelseid põranda-aluseid trükiseid.

Veljo Kalepit peeti kinni Tallinna keskvanglas. Ta mõisteti 17. märtsil 1981 neljaks aastaks sunnitööle, paragrahv 68-1 põhjal N. Eesti kriminaalkoodeksis, ,,noukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" eest; selle eest näeb seadus ette kuni seitsmeaastase vanglakaristuse ja viieaastase sise-eksiili.

Oma lehe järgmistes numbrites loodame ära tuua isiklikku intervjuud Veljo Kalepi ja ta perekonnaliikmetega.

PROVIDENT REALTY LTD. 656-0011 REALTOR
695 ST. CLAIR AVENUE WEST, TORONTO, ONTARIO M6C 1B2
Kinnisvaravahendusfirma
Esindaja
Tiina (Nortmaa) Martjak
Tel. kodus 653-0599

Veerand miljonit dollarit säästu Eesti ühiskonnale

Viiendate Ülemaailmsete Eesti Päevade puhul toimub grupilend Austraaliasse 1988. aasta detsembri kuul. Kuigi see lend on talvisel kõrghooajal, mil isegi tavalised ekskursioonihinnad (APEK) maksavad Läänerannikult $1861 ja Torontost $2211, õnnestus ESTO 88 Kanada Komiteel saada suuri hinnaalandusi, mille tõttu Kanada eestlastel on võimalik sellest üritusest osa võttes kokku hoida kuni veerand miljonit dollarit.

GRUPILENNU HINNAD JA TINGIMUSED

Soodustatud hinnaga lennud väljuvad Kanadast 25. ja 26. detsembril 1988. a. Lennu hind Läänerannikult on $1290 (Kanada dollarit). Hind on garanteeritud kõigile ESTO 88 reisijatele, kes on oma osamaksud tasunud 15. juulini 1987. a. ka siis, kui üldised lennuhinnad tõusevad. Hiljem lisanduvatele reisihuvilistele on hind vähemalt $100 kuni $200 kallim. Tagasilennu päev on vastavalt igaühe valikule. See lend viib osavõtjad otse Austraaliasse, saabudes Melbourne'sse ESTO 88 alguseks, kusjuures vahepeatuseid ei toimu. Küll aga on võimalik teha kuni 3 vahepeatust tagasilennul nii mujal Austraalias. (Sydney, Brisbane) Uus Meremaal, Fidzhis, Havai saartel või Läänerannikul. Torontost on selle lenu lisatasu $350.

LENNUHINNAD NOORTELE

Eriline hinnaalandus on sellel 25. ja 26. detsembril toimuval lennul noortele ja lastele, mis kergendab perekondade osavõttu ESTO 88 pidustustest ja võimaldab meie noortele Austraaliaga tutvuda. Kahe kuni 20 aasta vanused noored maksavad Läänerannikult ainult $860 ja lapsed kuni kahe aasta vanuseni $130.

LENNUD TEISTEL PÄEVADEL

Ka teistel päevadel lennata soovijatel on võimalus ESTO 88 Kanada Komitee kaudu saada hinnasoodustusi, kuigi need hinnad on vahepeal juba üldiselt tõusnud. Lend novembri kuul 1988 maksab Läänerannikult $1335 (Kanada dollarit). Lend detsembri kuul 1988 maksab Läänerannikult $1725 (Kanada dollarit) Nendel lendudel on samuti võimalik teha kokku 3 vahepeatust- kas sinna, või siis tagasiteel. Ka nende lendude jaoks on kohene sissemaks vajalik, sest kõrghooaja tõttu tehakse reservatsioone ja müüakse pileteid kuni aasta varem. Lisatasu Torontost Läänerannikule lendamiseks maksab siin $350.

REGISTREERIMINE, OSAMAKSUD JA MUUDATUSED

Kõik reisihuvilised peavad olema ESTO 88 Kanada Komitee juures registreeritud. 15. juuliks 1987. a. tuleb tasuda vähemalt $900 osamaks. Kõigi varem tasutud osamaksude eest makstakse intressi, nagu juba varem lubatud. Peale 1. juulit 1987 enam intressi ei maksta, kuna reisihinna garanteerimiseks on vaja lennuliinile sissemakse teha. Reisiaegade muudatusi ja äraütlemisi on võimalik teha kuni 30. juunini 1988. a., kusjuures kõik raha, välja arvatud $25 administratsioonikulu, makstakse reisijatele tagasi. Kõigile hindadele lisanduvad sunduslik kindlustus, mis tagab raha tagasimaksu haiguse puhul, ja lennuväljamaksud. Soodustatud hinnad on saadaval ainult ESTO 88 Kanada Komitee kaudu ja mitte otse reisibüroost.

REISIBÜROO JA RINGREISID

Meie ametlikuks vahendajaks on Pacesetter Travel reisibüroo, mis on spetsialiseerunud Vaikse Ookeani ja eriti Austraalia reiside peale. Reisibüroo poole tuleb otseselt pöörduda ringreiside korraldamise suhtes ja majutuse saamiseks enne ja pärast ESTO 88-t nii Austraalias kui ka Vaikse Ookeani saartel. Informatsiooni saamiseks võib helistada (416) 863-0710 ja küsida ,,ESTO 88 TRAVEL". Lähemal ajal võetakse reisibüroo teenistusse eestlane, nii et kõik meie reisijad saavad oma asju ajada eesti keeles. Praegu annavad informatsiooni grupilennu ja majutuse kohta ESTO 88 ajal järgmised ESTO 88 Kanada Komitee läikmed:

Toomas Metsala (416) 493-7853 Toronto; Kaius Meipoom (416) 769-7503 Toronto; Härnald Toomsalu (416) 529-3760 Hamilton; Harry Muld (604) 434-1466 Vancouver; Richard Leitham (514) 341-1125 Montreal; Tormi Heinmaa (613) 829-8634 Ottawa; Inge Aloe (705) 256-8812 S.S. Marie.

Eestlane Ontario suurfirma tippjuhtkonnas

Jutuajamine Ontario Hydro eksekutiiv-asepresident Arvo Niitenbergiga

Tänapäeval on elektrienergia midagi nii endastmõistetavat, et me ei omista sellele erilist tähelepanu. Küll aga mõistame selle tähtsust, kui mõne tehnilise või loodusliku teguri tõttu meie kodud muutuvad külmaks ja pimedaks, sügavkülmetusse paigutatud toiduvarud sulavad üles, tehased lakkavad töötamast ja seismajäänud trammide poolt tekitatud tohutud liiklusummikud suurlinnades halvavad meie igapäevase elurütmi.

Siis alles mõistame, millist määratut osa mängib meie elus elekter. „Vaba Eestlasel" oli võimalus usutleda Ontario Hydro eksekutiiv-asepresident Arvo Niitenbergi, kes on vastutav selle suurfirma igapäevaste operatsioonide eest, varustamaks Ontario elanikkonda, tööstust ja kogukondi elektrienergiaga.

Arvo Niitenberg

Võibolla selgitataksite lähemalt oma positsiooni Ontario Hydro organisatoorses struktuuris . . .

Ontario Hydro on laias haardes jagatud kolmeks organisatoorseks ühikuks eksekutiiv-asepresidentide juhtimisel, kes alluvad otseselt presidendile. Need oleksid: esiteks finantseerimine ja planeerimine, mida juhtisin kuni 1984. aastani. Teine ühik hõlmab uusi konstruktsioone ja inimvarusid; tehnilisi, inseneriteaduslikke arendus-uurimisprogramme ja nende tulemuste rakendamist. Samuti kuuluvad sellesse ühikusse teeninduslikud elemendid ja materjalide varud.

Kolmas, minu poolt juhitav ühik tegeleb elektrienergia tootmise, levitamise ja turustamisega; kõigi jõujaamade käitlemisega ja kaadri väljaõppega. Olen vastutav ka meie poolt arendatud ja kasutatava tehnoloogia turustamise eest terve maailma ulatuses. Samuti alluvad mulle kuus piirkondlikku bürood. Minu ühik on personali poolest suurim — 16.000 inimest, kaasa arvatud kolm asepresidenti. Kogu Ontario Hydro teenistujaskond on 24.000 inimest ja läinudaastane rahaline läbikäik oli ligi 5 miljardit dollarit.

Mõni selgitav sõna Ontario Hydro ajaloost ja selle kohast provintsi poliitilises struktuuris oleks teretulnud . . .

Sajandi algul tootsid Ontarios elektrienergiat mitmed pisifirmad, enamasti soojusjõujaamades, kusjuures kütuseks kasutati sütt Pennsylvaniast. Energia tarviduse tõustes tekkis vajadus kesksema organisatsiooni järgi ja 1906. aastal asutatigi säärane firma, mida juhtis valitsuse poolt määratud viieliikmeline komisjon (Hydro Commission). Juba algusest peale püüti firmat hoida eraldi parteipoliitikast ja see töötas omaette.

1980. aastal võttis Ontario parlament vastu seadusandluse „Power Corporation Act", mille põhjal firma struktuur muudeti väga sarnaseks ühe erafirma omale. Selle tegevust juhib direktorite nõukogu oma esimehe, abiesimehe ja 12 liikmega, kes kõik pärinevad erasektorist ja on määratud valitsuse poolt. Ontario Hydro teenistujaskonnast on nõukogu ainsaks hääleõigusega liikmeks firma president.

Direktorite nõukogu on täiesti apoliitiline, küll on aga selle liikmed markantsed isiksused oma erialadel: pangandus, õigusteadus, töölisliikumine, ärindus jne. On ka arvestatud direktorite geograafilist päritolu. Oleks huvitav märkida, et liberaalide võimuletulekul jäi Ontario Hydro direktorite nõukogu puutumata, mis näitab süsteemi tõhusust.

Nii et valitsus ei sekku firma igapäevastesse operatsioonidesse. Kuidas on lugu põhiliste suundade defineerimisega?

Valitsusel on loomulikult õigus määritleda põhilisi suundi elektrienergia tootmise ja kasutamise valdkonnas, ent ka nende defineerimisel on firma tegelikul juhtkonnal palju kaasa rääkida.

Elektrienergia tootmine, kaasaarvatud tuumajõujaamad — kuidas on see jagatud erinevate menetluste vahel?

Nagu ma varem mainisin toimus sajandi algul elektrienergia tootmine söega köetavais soojusjõujaamades. Ontario Hydro asutamisega siirduti vee-energia kasutamisele ja 1950. aastal oli 100% jõujaamadest vee-energiale tuginevad — hetkel on meil neid 67. Tarviduse kasvades pidime 1950-ndail aastail siirduma soojusjõujaamade ehitamisele kuna vee-energia varud olid lõppenud. Need soojusjõujaamad on ka praegu tegevuses. Kulutame söe ostmiseks (USA, Briti Columbia, Alberta ja Saskatchewan) poolteist miljonit dollarit päevas! See on kallis protsess ja paratamatult pidime leidma uusi elektrienergia tootmise menetlusi, milleks osutus tuumaenergia. Hetkel jagunevad meie jõujaamad toodetava energia kogumi põhjal järgmiselt: 46% tuumajõujaamad, 29% veejõujaamad, 19% soojusjõujaamad ja 6% elektrienergiat ostame Quebec'ist või Manitobast, kui hind on sobiv. Kuna uued jõujaamad on rajatud tuumaenergiale, langeb vee- ja soojusjõujaamade protsentuaalne osatähtsus tulevikus, kuigi nende arv jääb samaks. Praeguste jõujaamade üldarv on 81.

Kõneldes tuumaenergiale tuginevast elektrienergiast, millisel kohal on Kanada globaalses energiapildis?

Protsentuaalselt kogu elektritoodangust ühes riigis on Prantsusmaa esikohal, Kanada on esimese 4—5 hulgas ja 1992. aastaks tuleb kaks kolmandikku Ontario elektrienergiast tuumajõujaamadest.

Tuumajõujaamade tehnoloogia, on see pärit välismailt või Kanadast?

Kasutame puht-kanada tehnoloogiat, mille arendamine algas Atomic Energy Canada Ltd. poolt vahetult pärast II maailmasõda. Meie ostame neilt põhilise reaktori disaini, ent töötame ise välja inseneriteaduslikud rakendamismeetodid ja konstruktsiooni-tehnika. Muide, eeloleval septembril pühitsetakse esimese Kanada tuumareaktori 25-ndat juubelit.

Mõni sõna ehk tehnoloogia turustamisest . . .

Dollarite poolest pole see eriti tulutoov ettevõte, ent globaalses ulatuses vägagi tähtis. Teatavasti on Atomic Energy Canada Ltd. müünud CANDU reaktoreid õige mitmele maale. Kuna Ontario Hydro kasutab samu reaktoreid, oleme aastate jooksul omandanud palju põhilisi kogemusi, mis puutub nende käsitamisse, teenistujate julgeolekusse ja eriti väljaõppe programmidesse. Meie personali kasutatakse laialdaselt riikides, kes on ostnud CANDU reaktoreid. Tshernobõli õnnetuse järel tundis N. Liit suurt huvi meie tehnoloogia vastu, eriti mis puutus teenistujate tervislikku julgeolekusse.

Meie väljaõppe-programm on eriti hinnatud. Kui venelased treenivad oma operaatoreid tegelikus jõujaamas, siis peavad meie teenistujad sooritama kuudepikkuse väljaõppe simuleeritud operatiivkeskustes, nagu lennuliinid treenivad oma piloote. Treeningprogrammi jõujaama operatiivkeskus on täpne koopia tegelikust jõujaamast. Raalide abil simuleeritakse erinevaid operatiivseid situatsioone; üks raal on reaktor, teine turbiin jne. Need raalid on võimelised looma tuhandeid erinevaid probleeme, mida operaator peab lahendama päevast-päeva. Hetkel on meie nõuandvad grupid tegevad õige mitmel maal.

Meie jutt on läinud õige pikale. Tahaks siiski veel kuulda lähemalt Teie elukäigust ja perekonnast . . .

Sündisin Tallinnas 1934. aastal. Elasime Tallinnas ja Leesil, kus alustasin ka õpinguid algkoolis. Mu isa oli I järgu laevamehaanik. II maailmasõja puhkedes oli ta välismaal ja sõitis sõja aegu inglise kaubalaevastikus — kahjuks ta hukkus. Põgenesime kolmekesi — ema, õde Tiina ja mina, algul Soome ja siis edasi Rootsi; 1949. aastal jõudsime Kanadasse. Ode Tiina, kes on abielus Tiit Trallaga, ja juba kaheksakümnele lähenev ema elavad Torontos.

Pärast keskhariduse omandamist Torontos astusin Toronto ülikooli, mille lõpetasin aastal 1958 H.G. Acres'i inseneriteaduse medaliga. Ülikooli lõpuaastal abiellusin Vaige Sepaga, kes, nagu mu emagi, oli mulle suureks toeks mu õpingute jooksul. Magistri kraadi ärinduses (MBA) saavutasin 1966. aastal ja inseneriteaduses 1975. aastal samas ülikoolis.

Ontario Hydro teenistusse astusin 1959. aastal ja jõudsin asepresidendi tasemele 1978. aastal. Eksekutiiv-asepresidendiks sain 1980. aastal ja minu praegusele positsioonile määrati mind 1984. aastal. Meil on kaks tütart — Linda, kes on keemiainsener ja töötab samuti Ontario Hydros ning Anita, kes majandusteadlasena on ühe erialalise firma teenistuja.

See napisõnaline eluloo kokkuvõte kõlab pisut külmana ja ametlikuna, ent sellest võib välja lugeda palju raskusi, töökust, andekust ja kuhjaga inimlikku soojust, mis on ühest Eestis elukäiku alustanud poisikesest teinud tippmehe Kanada tööstuses. „Vaba Eestlase" parimad soovid saadavad Arvo Niitenbergi tema edaspidistes ettevõtmistes.

O.-K.

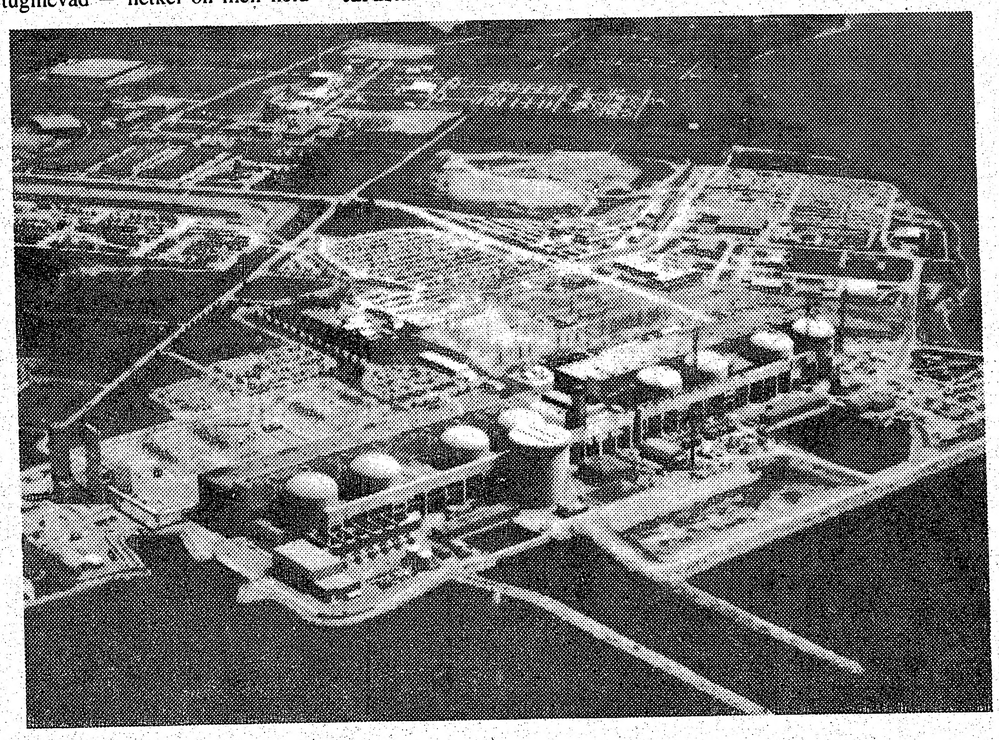

Pickering'i tuumajõujaam.

ROYAL LEPAGE
Esindaja VICTOR LIBE
1919 Lawrence Ave. E.
Scarborough, Ont. M1R 2Y6
PRESIDENT'S GOLD AWARD
Tel. kontoris 752-3111
kodus 288-8193 või (705) 426-9155

„Sabotöörid L.-Saksas"

N. Liit on paigutanud Lääne-Saksamaale umbes 90 sabotaazhi-spetsialisti, kelle ülesandeks on kriisiolukorras õhkida elulisi objekte, teatab ajaleht „Die Welt".

Ajalehe allikate kohaselt nähti sabotööre Ida-Saksamaal esmakordselt 1985. a. veebruaris, mil nad osalesid ühes manöövris, kandes Lääne-Saksa Bundeswehri vorme. Sabotöörid alluvad otseselt vene kindralile Valeri Belikovile, kelle käsutuses on DDR-i paigutatud umbes 400 000 vene sõjaväelast.

Bonnis kinnitab Lääne-Saksa kaitseministri esindaja Werner Widder, et venelastel on sellised sabotaazhigrupid olemas, kuid ta ei soovi lähemalt kommenteerida „Die Welti" andmeid. Ajalehe kohaselt smugeldatakse Lääne-Saksamaale tihti sisse väljaõpetatud sabotööre, kes kohapeal uurivad oma rünnakuobjekte. Osa neist on alaliselt Lääne-Saksamaal, valmis vajaduse korral tegevusse astuma.

Kuid sabotööre on õpetatud ka, kuidas kinni võtta võtmepositsioonides isikuid, kusjuures neid on treenitud teatud piinamismeetoditest, et ohvritelt kiiresti välja pressida tähtsaid andmeid.

EPL

Veel riskist

Investeerimine on vastupidises proportsioon investeerimise erialal. M mised omal alal, seda vä

Investeerimine aktsiaturul nisvaradesse, vääringutesse, rismetallidesse ja muudesse jektidesse nagu margikogud tiikasjad jne. on erialad, nõuavad pikka ja pidevat et mistust ja pidevat tööd, e kursis kõikide nende tegur mis neid investeeringuid jutavad.

Kui tutvume ärimeestega ühel või teisel alal edukad o enamikkudel juhtudel näe nendel on omal erialal olnu pikaajalised kogemused vastav erialaline väljaõpe näiteks on edukas ehituset omandanud kogemusi se pikki aastaid töötades kelle firmas enne kui ta oma alustas. Edukad ettevõtjad aianduse, metsandussaadu toidusaaduste alal on vastava erialalise väljaõppe neil aladel teiste juures t omandanud erialalisi koge

Kui põline linnaelanik e kõrbes, on risk väga suu elama ei jää. Kui eksija on kõrbes matkanud ja kõrbe raga tutvunud, väheneb r duvalt. Risk on hoopiski *kui eksijaks on inimene.* kõrbes üles kasvanud.

Kui põline linnaelanik omale kanafarmi, s tõenäolisus üsna suur, et kaotab. Kui seda tee üleskasvanud isik, s tõenäolisus eduks. Kui s isik, kel on sel alal va kogemused, tõuseb tõ eduks veelgi.

Meie seadused näevad näiteks sildu võivad k ainult vastava tehnilise e se omandanud insene vältida silla kokkuvarise malust. Meie seadused ette, et haiglates võivad sioone läbi viia ainult meditsiinilise eriharidus danud kirurgid. Meie näevad ette, et reisil võivad juhtida ainult eri saanud ja kogemustega Sellele vaatamata on sil varisenud, inimesi opera tagajärjel surnud ja lenn kukkunud, kuigi risk on mini viidud.

Meil ei ole aga mingei mis nõuavad teatud kv oone oma raha investee Seda võib igaüks teha o gemise järgi. Kui ke näiteks aktsiaturul eduk teerida, siis peaks ta end pealt küsima, kas tal on ed teadmised ja koge erialal. Kas ta on küll majandusest ja konjun üldse, tunneb küll tööstusharusid, mille aktsiatesse ta tahab o paigutada ja kas ta teadlik vastava fi vupotentsiaalist, mille tahab osta? Millised otsused ja milline teh areng võib firma tu kasumit mõjutada ja üle

R LIBE
Ave. E.
M1R 2Y6

või (705) 426-9155

abotöörid
Saksas“

Liit on paigutanud Läänemaale umbes 90 sabotaazhialisti, kelle ülesandeks on lukorras õhkida elulisi obteatab ajaleht „Die Welt“. lehe allikate kohaselt nähti õre Ida-Saksamaal esmaelt 1985. a. veebruaris, mil osalesid ühes manöövris, s Lääne-Saksa Bundeswehri e. Sabotöörid alluvad lt vene kindralile Valeri ovile, kelle käsutuses on i paigutatud umbes 400 000 sõjaväelast.

nnis kinnitab Lääne-Saksa eministri esindaja Werner ler, et venelastel on sellised aazhigrupid olemas, kuid ta ovi lähemalt kommenteerida Welti“ andmeid. Ajalehe selt smugeldatakse Läänemaale tihti sisse väljaõpeta- sabotööre, kes kohapeal vad oma rünnakuobjekte. Osa t on alaliselt Läänemaal, valmis vajaduse korgevusse astuma.

uid sabotööre on õpetatud ka, as kinni võtta võtmepositsioos isikuid, kusjuures neid on nitud teatud piinamismeetodi- et ohvritelt kiiresti välja sida tähtsaid andmeid.

EPL

al jõudsime Kanadasse. Ode na, kes on abielus Tiit llaga, ja juba kaheksakümnele nev ema elavad Torontos.

ärast keskhariduse omandat Torontos astusin Toronto üli- li, mille lõpetasin aastal 1958 G. Acres'i inseneriteaduse meiga. Ülikooli lõpuaastal ellusin Vaige Sepaga, kes, gu mu emagi, oli mulle suureks ks mu õpingute jooksul. agistri kraadi ärinduses (MBA) vutasin 1966. aastal ja inseneaduses 1975. aastal samas ülilis.

Ontario Hydro teenistusse astu- 1959. aastal ja jõudsin epresidendi tasemele 1978. aas- . Eksekutiiv-asepresidendiks in 1980. aastal ja minu aegusele positsioonile määrati nd 1984. aastal. Meil on kaks tart — Linda, kes on keemiasener ja töötab samuti Ontario ydros ning Anita, kes majandusadlasena on ühe erialalise firma enistuja.

See napisõnaline eluloo kokkuõte kõlab pisut külmana ja metlikuna, ent sellest võib välja geda palju raskusi, töökust, ndekust ja kuhjaga inimlikku oojust, mis on ühest Eestis lukäiku alustanud poisikesest einud tippmehe Kanada õõstuses. „Vaba Eestlase“ parimad soovid saadavad Arvo Viitenbergi tema edaspidistes etevõtmistes.

O.-K.

majanduslikke päevaprobleeme

Veel riskist investeerimisel

Investeerimine on seotud riskiga. Riski suurus on vastupidises proportsioonis investeerija teadmistega valitud investeerimise erialal. Mida suuremad on investeerija teadmised omal alal, seda väiksem on risk ja vastupidi.

Investeerimine aktsiaturul, kinnisvaradesse, vääringutesse, väärismetallidesse ja muudesse objektidesse nagu margikogud, antiikasjad jne. on erialad, mis nõuavad pikka ja pidevat ettevalmistust ja pidevat tööd, et olla kursis kõikidd nende teguritega, mis neid investeeringuid mõjutavad.

Kui tutvume ärimeestega, kes ühel või teisel alal edukad on, siis enamikkudel juhtudel näeme, et nendel on omal erialal olnud kas pikaajalised kogemused või vastav erialaline väljaõpe. Nii näiteks on edukas ehitusettevõtja omandanud kogemusi sel alal pikki aastaid töötades kellegi teise firmas enne kui ta oma firma alustas. Edukad ettevõtjad näiteks aianduse, metsandussaaduste ja toidusaaduste alal on saanud vastava erialalise väljaõppe või on neil aladel teiste juures töötades omandanud erialalisi kogemusi.

Kui põline linnaelanik eksib ära kõrbes, on risk väga suur, et ta elama ei jää. Kui eksija on varem kõrbes matkanud ja kõrbeolukorraga tutvunud, väheneb risk tunduvalt. Risk on hoopiski väike, kui eksijaks on inimene, kes on kõrbes üles kasvanud.

Kui põline linnaelanik ostab omale kanafarmi, siis on tõenäolisus üsna suur, et ta raha kaotab! Kui seda teeb talus üleskasvanud isik, suureneb tõenäolisus eduks. Kui seda teeb isik, kel on sel alal varasemad kogemused, tõuseb tõenäolisus eduks veelgi.

Meie seadused näevad ette, et näiteks sildu võivad kujundada ainult vastava tehnilise eelhariduse omandanud insenerid, et vältida silla kokkuvarisemise võimalust. Meie seadused näevad ette, et haiglates võivad operatsioone läbi viia ainult vastava meditsiinilise erihariduse omandanud kirurgid. Meie seadused näevad ette, et reisilennukeid võivad juhtida ainult eriväljaõppe saanud ja kogemustega lendurid. Sellele vaatamata on sildu kokku varisenud, inimesi operatsioonide tagajärjel surnud ja lennukeid alla kukkunud, kuigi risk on miinimumini viidud.

Meil ei ole aga mingeid seadusi, mis nõuavad teatud kvalifikatsioone oma raha investeerimiseks. Seda võib igaüks teha oma äranägemise järgi. Kui keegi tahab näiteks aktsiaturul edukalt investeerida, siis peaks ta endalt kõigepealt küsima, kas tal on küllaldased teadmised ja kogemused sel erialal. Kas ta on küllalt teadlik majandusest ja konjunktuuridest üldse, tunneb küllalt hästi tööstusharusid, mille firmade aktsiatesse ta tahab oma kapitali paigutada ja kas ta on küllalt teadlik vastava firma kasvupotentsiaalist, mille aktsiaid ta tahab osta? Millised poliitilised otsused ja milline tehnoloogiline areng võib firma tulevikku ja kasumit mõjutada ja ülekõige, kui kompetentne on juhtkond?

Kui vastus on eitav, siis on isikul neli võimalust. Esiteks võib ta oma teadmisi sel alal tõsta. Seda saab teha pika ja pideva tööga ja teadmisega, et eduks on vajalik järjekindel ajapanus majanduseluga kursisolemiseks. Teiseks võib ta üles otsida börsimaakleri, kelle edukust ta saab kontrollida ja kelle nõuannet ta võib usaldada. Kolmandaks võib ta oma kapitali anda aktsiaturul investeerimise spetsialisti kätte, paigutades oma raha edukasse investeerimisfondi ja neljandaks võib ta investeerimisest aktsiaturul loobuda. Teadmatu või piiratud teadmistega investeerija edu tõenäolisust võib kaudselt võrrelda ruletimängija omaga.

Peale teadmatuse on investeerimisel veel kaks tugevat psühholoogilist tegurit, mis riski suurendavad ja edu tõenäolisust vähendavad. Need on tahe kiiresti rikkaks saada ja kartus raha kaotada. Esimene neist viib liiga suurte riskide võtmisele ja teine paaniliste ja seetõttu halbade otsuste tegemisele.

Läbilõike investeerija teadmatus ja tahe kiiresti rikkaks saada loovad tuluka tegevusvälja mitmesuguste spekulatiivsete investeerimisprojektide pakkujatele, kus ainsad kindlad kasusaajad on projektide koostajad ise. Kahjuks heidavad säärased projektid ka varju headele, väga väikese riskiga investeerimisvõimalustele. Kõige tähtsamaks mõõdupuuks ühe investeerimisvõimaluse hindamisel on ikkagi projekti peamehe isiklik kuulsus ja osavus ja tema seniste investeerimistagajärgede objektiivne mustvalgel kontrollimisvõimalus.

TARVO TOOMES

Meie lehele saadeti Ontario valitsuse poolt ametlik foto, mil on näha rahandusminister Bob Nixon ja meie lehe esindaja, endine tegevtoimetaja Hannes Oja. Tagaplaanil paistab olevat MPP Tony Ruprecht. Pilt on võetud vastuvõtult mis korraldati Ontario valitsuse poolt uue eelarve esitamise puhul. (Artikkel meie lehe 26. mai numbris.)

Kodanik veel tugevamini rezhiimi peos

1985.a. teisel poolel algas Pärnus ja Narvas mittetöötavate töövõimeliste elanike arvelevõtmine ja operatiivse töölerakendamise eksperiment.

See eksperiment funktsioneerib järgmise skeemi kohaselt. Siseasjade osakondade passijaoskonnad teatavad igast linna alaliselt elama asunud töövõimelisest kodanikust, kes peab asuma tööle või õppima, ning ka andmed linnast lahkunud ja mujale elama asunud inimeste kohta. Eksperimendi käigus uuritakse välja tööst kõrvale hoidjad ja passirezhiimi rikkujad.

Võttes arvesse Narvas ja Pärnus saavutatud häid tulemusi, otsustati taoline süsteem 1987.a. 1. jaanuarist kasutusele võtta kõigis Eesti NSV linnades ja rajoonides kirjutab parteileht Rahva Hääl.

EPL

Kapitali paigutus kinnisvaradesse ja väärismetallidesse

Ontarios ja eriti Torontos on kinnisvarade hinnad tõusnud oma kõrgseisule, kus Toronto Real Estate Boardi andmetel on kinnisvara edasimüügi keskmiseks hinnaks vanemate majade puhul $188.000 ja uute ehitatavate keskmine hind on $240.000. Sellise hinnaga kinnisvara ostmiseks on nõutav $60.000 sissemaks ja enam kui 61.000 dollariline aastane sissetulek, mis vaatamata viimasel ajal alanenud laenuintressidele on tunduvalt pidurdanud olemasolevate ja ehitatavate kinnisvarade müüki.

Spekulatsiooni otstarbel ostetud kinnisvarad on edasi müüdud 100% kasumiga usus, et vaheltkasu ei kuulu maksustamisele Kanada tulumaksuseaduse alusel, mis vabastab maksustamisest $500.000 eluaegse kapitalikasumi. Revenue Department'i vaate kohaselt aga ei kuulu ükski kinnisvara, mis on ostetud kasusaamise lootusega, kapitalikasumi seaduse alla ja vaheltkasuna saadud summat käsitatakse kui otsest sissetulekut, mis lisatakse olemasolevale teenistusele ja on maksustatav harilikus korras. Seda muudatust ei rakendata kellegi isikliku elamu müügi korral, kuna need on täielikult vabastatud kapitalikasumi maksust.

Tegemist on ainult vaheltkasu lootusega ostetud kondo-de ja üürimajade ostu-müügi tehingute kontrollimisega, milleks Revenue Canada juba eeloleval suvel saadab välja vastavad revideerijad, kelle ülesandeks on läbi vaadata kinnisvarade ostu-müügi tehinguid. Asjatundjate arvates saavutatakse sellega tuhandete isikute lisamaksustamist.

Kullal on olnud alati oma kindel väärtus, mis on püsinud maapõuetagavarade vähesuse tõttu, millest Lõuna-Aafrika osa maailmatoodangus on umbes 85%. Pikemat aega seisis kulla hind samal tasemel-420 USA dollarit unts. Möödunud nädalal oli aga hinnatõus, mis viis kulla hinna US $450.— peale ja asjatundjate arvates tõuseb see lähemal ajal, kui mingit erilist kriisi ei tule umbes US$500-le. Asjatundjate arvates võib kulla hinda ohustada Lõuna-Aafrika kullakaevanduste sulgemine või keskpankade üheaegne, suuremahulgaline kullamüük (Keskpankade valduses on umbes 75% kõigest senini väljakaevatud kullast), ehk ka Venemaa kullatagavarade realiseerimine odava hinnaga.

Viimast võimalust asjatundjate arvates karta ei olevat, kuna venelased olevat selleks liiga ahned, et oma tagavarasid müügile lasta odavama hinnaga. Neid hinnatakse 10%-le maailma tagavaradest. Kulda soovitatakse osta vahvlites või kangides, milliseid on saada mitmesugustes raskustes ja vastavatest eriäridest, nagu on seda „Guardian Trust“ ja „Deak's“, kus maksuvahendina võetakse raha ja tshekke. Eelpoolnimetatud äridest ostes ei ole tarvilik igasuguste ankeetlehtede täitmine isiklikkude andmete ja sotsiaal-kindlustuse numbritega, mis juhivad Canada Revenue revidendid selle isiku maksustamisele, kes mingisugusel põhjusel on oma tagavarad realiseerinud.

Samuti toimub asjaajamine eelpoolnimetatud äride kaudu kiiremini kui pankades, kus sageli tuleb oodata nädalaid, eriti kui tegemist on väikese kogusega. Arvestada tuleb seda, et kulla omamine ei anna mingisuguseid intresse ja kasumi suurus oleneb kullaturu hinnast selle edasimüügil. Samuti ei ole võimalik maha arvata mingisuguseid investeeringuga seoses olevaid kulusid, nagu see toimub kompaniide aktsiatega ja Canada Bondidega. Kuid kuld on olnud ja on ka praegu alati kergesti realiseeritav, kui see vajalikuks osutub.

H.K.

Aumärgid on kallid

Ordenid kuuluvad kunsti hulka ja neid korjatakse. Saksa ajaleht „die Welt“ jutustab, et ordenite turul on viimasel ajal huvi kasvanud ka Eesti, Läti ja Leedu iseseisvusaegsete aumärkide vastu, kus ostjateks on esmajoones nende maade läände asunud põgenikud, kellele need omavad „tundelist väärtust“, nagu leht märgib.

Ilmselt on tundelist väärtust ka saksa oma aumärkidel, sest samas jutustatakse, et rüütli tammelehe, mõõkade ja briljantidega, on äsja müüdud 7800 D-marga (ca. $5000) eest. Haruldased olevat ta tsaariaegsed ordenid, mida Venemaalt ei tohi välja tuua, rääkimata Lenini ordenitest, milliste viimane müdel kullas ja plaatinas maksis saksa numismaatilisel turul 2500 marka (ca. $1700).

EPL

SPORT

Eesti naised tugevamad kui mehed

Eesti kuulsatest jõukangelastest on kirjutatud palju, kuid meie tugevatest naistest on üsna vähe teada ja veelgi vähem on neist kirjutatud. Kui palju on neid, kes teavad, et Georg Lurichi ja Aleksander Abergi õed ei jäänud jõu poolest kuigi palju maha oma kuulsatest vendadest. ja peale nende on Eestis olnud uskumatult suure rammuga naisi veel teisi.

Lurichi noorema õe Elisabeti jõust annavad hea pildi lood, mis on pärit Väike-Maarjast. üks neist kõlab järgmiselt:

Jõumehe vanemad pidasid seal kauplust. Kord saadeti sulane Kiltsi jaamast petrooleumivaati ära tooma. Koju saades oli vaene mees hädas, sest 200 kg kaaluva vaadi vankrilt mahasaamine ei olnud kerge ettevõte. Vaatamata kõikidele katsetele mees vaati maha ei saanud. Lurichi õde juhtunud seda nägema ja küsinud, kuhu ta vaati viia tahtis. Kuulnud, et aita, läinud Elisabet vankrijuurde, võtnud vaadist kinni, tõstnud vankrilt maha ja viinud vaadi aita.

Väike-Maarja rahvas teadis rääkida ka sellest juhtumist: Talumees sõitnud palgikoormaga kodu poole. Äkki oli koorem lagunenud ja üks suur palk veerenud mäest alla. Mees ei osanud muud teha, kui istus mäeveerule abi ootama.

Elisabet Lurich

Mõne aja pärast ligines üks saan, kuid talumehe kurvastuseks istus selles naine. Lahke noorik peatanud hobuse ja kuulnud oma küsimuse peale, milles hädaseisis, öelnud naerdes: „Noh, pole viga, selle asja seame peagi jutti". Ja rohkem sõnagi lausumata roninud mäest alla, haaranud palgi sülle ja kandnud selle mäest üles reele, nagu mõne väikese aiateiba.

Talumehe imestusel polnud piiri. Naine aga naeranud ja öelnud: „See oli päris lapsemäng. Olen Lurichi õde ja eks minagi olen saanud osakese perekonna rammust."

Ka Abergi õde Maria oli tugev naine. Ta oli Kuusalus Kahala külas Pulga talu perenaine. Rahvas hüüdis teda Pulga Mariaks. Ta ei olevat veskileminekut kunagi usaldanud meeste kätte. Ta kartnud, et mehed ei suuda koormat maha tõsta, sest vilja- ning jahukotid kaalusid 7—8 puuda. Maria võtnud 8-puudase koti maast üsna väikese vaevaga sülle.

Tallinna Vabatahtlikus Atleetide Klubis käis sajandivahetusel harjutamas mitmeid naisigi. Neist tegid endale kuulsa nime Auguste Joost ja Maria Loorberg. Nende vägitegusid tutvustame loodetavasti mõnes järgmises lehenumbris.

Spordimärkmeid

USA kaugushüppaja Larry Myriöks saavutas Jaapanis peetud võistlustel 8.61 m. Sellest on maailmas rohkem hüpanud ameeriklased Robert Beamon (8.90) ja Carl Lewis (8.79) ning samapalju Euroopa rekordi omanik armeenlane Robert Emmijan (N. Liit).

o

Prantsuse uus teivashüppetäht 27-aastane Ferenc Salbert, kes mullu oli maailmas 5.61-ga tagasihoidlikul 38. kohal, üllatas Vahemere rannikul 25. aprillil teise inimesena 6 meetri ületamisega. Ta tulemus 6.02 on sentimeeter rohkem kui S. Bubka maailmarekord. Ilus saavutus ei saa aga maailmarekordiks, kuna oli tehtud demonstratsioon-võistlusel. Möödunud sise-hooajal oli Salbert 5.90 maailmas teine.

o

Omapäraseid jooksuvõistlusi tuleb juurde pidevalt. Mõni aeg tagasi läbis Antarktikas maratoni (42195 m) esimesena austraallane John MacDonald. Informatsiooniallikate teatel hakkab Austraalia TV alates tulevast aastast korraldama rahvusvahelist Antarktika maratoni, mis osaliselt joostakse jääl ja lumel. Alzheeriast tulnud teate kohaselt toimus seal tänavu katsena, 1988. aastal aga esimene rahvusvaheline Sahara maraton. Sellest osavõtjad peavad ületama ka liivaluiteid. Prantslased sõlmisid Hiinaga kokkuleppe korraldada juba sel aastal esimene rahvusvaheline suurjooks kuulsal Hiina müüril, mis ülalt on 8—10 m lai ja 6—8 m kõrge. 12 päeva jooksul tuleb läbistada 500 km (40—50 km päevas) Pekingist 70 km kaugusel asuvast Suurest vahitornist Hiina mereni.

Beamon oma fantastilisel rekordhüppel.

o

Üks viimase aastakümne parimaid naissportlasi, Marita Koch Ida-Saksamaalt on 30-aastasena otsustanud riputada naelkingad varna, lõpetada võistlemise ning alustada perekonna loomist. Tema saavutuste rida on aukartustäratav: üks kuld- ja hõbemedal olümpiamängudel, kolm „kulda" maailmameistri- ja kolm Euroopa esivõistlustel. Ta on uuendanud maailmarekordeid 50—400 meetris 16 korda. Praegu kuulub talle 400 m maailmarekord 47,60 ning jagab 200 m rekordit 21,71.

o

Briti suurjooksja Steve Ovett proovis tänavu esmakordselt õnne USA-s sisevõistlustel. Ta esimene „hooaeg" jäi ka ainukeseks. Jäädes viimasele kohale prestiižhikas Millrose'i miilijooksus otsustas ta loobuda ülejäänud kavatsetud jooksudest tervislikel põhjusil.

o

Jesse Owensi mälestusvõistlustel Ohios võitis 400 m jooksu ameeriklane Butch Reynolds ajaga 44,09, mis on sel alal kõigi aegade kolmas tulemus ja parim, mis kunagi saavutatud merepinna kõrgusel. Samal distantsil tõketega tuli esimeseks Edwin Moses, mis oli tal 120. võit järjest 400 m tõkkejooksus.

o

1985. aastal peeti Moskvas esimesed „Hea tahte" mängud kogu maailma osavõtul. Järgmised on ette nähtud 1990. aastal Seattle'is USA-s. On otsustatud võistluste suurust vähendada poole võrra. Kavasse jääb ainult 8 ala, nende hulgas ka kergejõustik.

EERIK LAIDSAAR

NOORSÕDUR PENSION

JUTUSTUSI SÕDURIELUST

45.

Neetud lugu! Nüüd ei saa paigastki! See koeratõbras näeb just selle järele välja, nagu oleks kogu Pension koos kompassi ja kaardiga talle meeldivaimaks lõunaooteks. Vahva kaprali arglikud katsed, nihkuda edasi, lõpevad haleda fiaskoga, sest vaevalt saab mees astuda sammu, kui koera kihvad on ta sääres. Õnn, et kroonu sääresidemed on nii paksud!

Minut hiljem on kohal ka koera peremees. See on aasta kuuekümnene vanamees, hall habemetutt lõua otsas. Käes on tall jäme, okslik kepp. See viimane teeb ähvardavaid liigutusi Pensioni nina kõige lähemas läheduses ja kepiomaniku vihane hääl kriiskab:

— Noh, nüüd sain su ükskord kätte, sa saadana silmahammas!

— See tähendab . . . eee, lõõtsutab Pension, palun vabandust . . . Ma . . .

— Mis asja sa palud? Ah nüüd sul on palved välias. masuurikas niisuke! Kaks nädalat olen sind passinud, aga nüüd sain kätte. Või nii julgeks oled läinud juba, et päris päeva ajal . . !

Aegamööda saab Pension olukorras selgusele. Ta lausub juba julgemini:

— Vabandage, ma ei tea, mis Te arvate, aga mina sattusin Teie aeda küll päris juhuslikult. Tahtsin rutem maanteele saada . . .

— Hehehee, osatab vanamees. Või päris juhuslikult sattusid kohe aeda! Mõtelda. Kurat, mul aial igal pool plank ümber, ligemale verst maad uut, kõva aeda ja tema satub muudkui aga juhuslikult.

— Meil on võistlus. Orienteerimisjooks, teate. Ma orienteerin . . .

Üha tigedamaks muutuv vanamees astub Pensionile sammu lähemale, laskmata tal lõpetada lauset.

— Ah sina orindeerid? Ah sina saadana silmahammas orindeerid, Tambid mu siguripeenrad ja lillekapsad sodiks ja muudkui orindeerid? Vaat õunu orindeerid sa mul siin juba mitu nädalat, varganägu! Ise veel kroonumees ka, kas sul häbi ei ole? Kui tõmman sulle praegu ühe tohlaka mööda kukalt.

Pension otsib ringi vahtides pääseteed. Ent vanamees näib teise mõtteid taipavat.

— Pauka, võtsss! Ära lase!

Ühel pool vanamees kepiga, teisel pool larisev koer, on Pension surutud vastu aeda. Pöörase kiirusega ajab üks mõte peas teist taga. Juba mitu kallist minutit on mokas ja olukord on selline, et kuigi see kuidagi võiks likvideeruda rahulikult, võtaks see siiski niipalju aega, millest piisaks küllaldaselt kõigi võistluse šansside kadumiseks. Seepärast Pension otsustab panna kõik ühele kaardile.

— Jalamaid kutsuge oma koer ära või ma lasen ta maha, möirgab kapral hirmsa häälega, võttes taskust kompassi ja sirutades parema käe vanamehe suunas välja.

Viimane ehmub ja taganeb sammu. Nähes oma peremehe seda teoviisi, koergi tõmbub hetkeks tagasi, imestavalt kord Pensioni, kord vanamehe otsa vaadates.

Seda silmapilgulist vaherahu kasutab Pension. Ta pöördub välkkiiresti, haarab kahe käega aiast kinni ja vinnab end üles. Miski hüppab ta külge, kellegi hambad rebivad tüki ta püksisäärest. Siis on Pension teisel pool. Paar mõttekiiret hüpet. Kraav. Maantee. Seljataga kohutav kirumine segamini koera haukumisega. Kindlasti ruttavad nad mõlemad, nii koer kui vanamees, nüüd värava suunas. Kui jõuaks vaid küllalt kaugele enne!

Maantee jalgade all, Pension jookseb. Jookseb nii, nagu ta veel elus pole joosnud. Kadunud on väsimus, kadunud on palavus. Müts on kukkunud peast ja ripub tuulerihma pidi kaelas. Kohendamiseks puudub aga aeg. Koera vihane haukumine kostab seljatagant. See läheneb, läheneb iga hetkega. Sa saiaanael ja kapralipael, anna nüüd veel jaksu! Miks, paganapihta, on see maailma asi nii naljakas, et inimene, looduse kuningas ja kroon, peab sibama kahel jalal, kuna igal viimasel kui tõpral on neid rohkem? . . Oi peletist, juba kuuldub üsna ligi olevat . . . Aga seal paistab ka finiš . . . Rahvamurd kahe lipu ümber . . . Keegi on seljataga . . . miski sikutab säärest . . . hetk, naks . . . hetk, naks! No nüüd veel sada sammu . . . Juurde, juurde!

Pääsnud! Nähes suurt rahvahulka maantee ääres, peni jääb eemale seisma, tõmbab saba jalge vahele ja hüpleb mõned korrad ringiratast. Siis taandub niutsudes. Pension jookseb endise tempoga. Ta jalad vaevalt tunnevad maad.

Finiš!

Pensioni ümber koondub tihe meestejõuk. Talle patsutatakse õlale. Kustki inimkobarast paistavad näod . . . irvitavad lõustad . . . veltveebel . . . Rühmaülem . . . Koloneli õlak ühe suure ja kahe väikese märgiga.

(Järgneb)

„Te Deu

Pühapäeval, 24. ma
tus, mis kujunes muusil
Roman Toi vaimuliku s

Kontsert-jumalateenistus
riklikus osas teenis õpetaja
Heinsoo, kuna muusikali
kandis segakoor Cantate D
helilooja juhatusel. Soli
olid Monica Zerbe — sop
Estra Väli-Toompuu -alt;
Charles Kipper. Suurteoses
rakendatud vaskpillide ans
milles osalesid mitmed
kapedagoog Ene Lomp'i õp
Samuti olid kooriga
selleks kontserdiks mitu
Toronto Eesti Segakoorist
Kontsert-jumalateenistus
Rudolf Tobiase tuntud hel
„Eks teie tea", mis esita
saatel traditsioonilise korr
ga.
Õpetaja Heinsoo p
rõhuva osa oma ju
huvitavaile oletusile ja
jadele „Te Deum'i" tek
alates piiskop Ambr
(334-367) ja jõudes
Luther'i kaudu tänasel
esitatava eestikeelse uudis
Varasemais jutlemisis
jaga „Te Deum'i" loom
davate tegurite üle selgus
meie lauluraamatus (laul
on tõlge Martin L
saksakeelsest „Te De
pole selle muusika ju
haarava loomuga, mille
on nagu vaikselt meie ju
nistustest eemale jäänud j
kasutavaks osaks o
kirikupalves: „Sind
kiidame, Sind Issand t
Vajadus laiahaardelisem
kiitusliku osa järgi mei
teenistustel aga püsis ja
helilooja selle su
loomisele.
Toi „Te Deum'i" alg
ikkagi sellest Martin Lut
ginaalist: kuuenoodilis
elemendist kasvatab ta
kõik teised osad kasutad
motiivi helitööd ühenda

rekordhüppel.

ilmarekordeid 50—400
ris 16 korda. Praegu kuulub
400 m maailmarekord 47,60
jagab 200 m rekordit 21,71.

o

ti suurjooksja Steve Ovett
vis tänavu esmakordselt õnne
-s sisevõistlustel. Ta esimene
baeg'' jäi ka ainukeseks.
des viimasele kohale
iizhikas Millrose'i miilijook-
otsustas ta loobuda ülejäänud
tsetud jooksudest tervislikel
usil.

o

sse Owensi mälestusvõistlus-
Ohios võitis 400 m jooksu
eriklane Butch Reynolds
a 44,09, mis on sel alal kõigi
ade kolmas tulemus ja parim,
kunagi saavutatud merepinna
gusel. Samal distantsil
etega tuli esimeseks Edwin
ses, mis oli tal 120. võit järjest
m tõkkejooksus.

o

985. aastal peeti Moskvas esi-
sed ,,Hea tahte'' mängud kogu
ilma osavõtul. Järgmised on
nähtud 1990. aastal Seattle'is
A-s. On otsustatud võistluste
rust vähendada poole võrra.
vasse jääb ainult 8 ala, nende
gas ka kergejõustik.

Maantee. Seljataga kohu-
ini koera haukumisega.
d mõlemad, nii koer kui
a suunas. Kui jõuaks vaid

all. Pension jookseb.
veel elus pole joosnud.
s, kadunud on palavus.
beast ja ripub tuulerihma
miseks puudub aga aeg.
mine kostab seljatagant.
iga hetkega. Sa saanael
nüüd veel jaksu! Miks,
naailma asi nii naljakas,
kuningas ja kroon, peab
una igal viimasel kui tõp-
.. Oi peletist, juba kuul-
.. Aga seal paistab ka
kahe lipu ümber ... Keegi
ki sikutab säärest ... hetk.
! No nüüd veel sada
urde!
suurt rahvahulka maantee
nale seisma, tõmbab saba
eb mõned korrad ringi-
iutsudes. Pension jookseb
jalad vaevalt tunnevad

koondub tihe meestejõuk.
õlale. Kustki inimkobarast
irvitavad lõustad ... velt-
em ... Koloneli õlak ühe
se märgiga.

(Järgneb)

kirjandus • kunst • muusika

Stokholmi Eesti Kabaree Teatri ansambel.

Kabaree ,,Kohtumine'' Stokholmist

Kabaree tuuakse ellu siin Torontos, ühel ainsal juunikuu reede õhtul, kui Eesti Kabaree Teater Stokholmist esitab ,,Kohtumine'' nende esimese Põhja-Ameerika ringreisi peatusel. Nad on meeldejäävalt esinenud mitmetel OTSE pidustustel Rootsis ja meie võime oodata põnevat elamust 26. juunil Toronto Eesti Majas.

Lulu, Sally, Värdi, Roosi, Francesca, Huubert ja oluline Conferencier ehk teadustaja on tegelased rahvusvahelisest miljööst: Chelsea-Marseille-Palermo-Soruvere kihelkond-Rabaneeme alev. Nad esitavad tsüklilise terviku, mille osad on Elu-Kevad-Noorus-Intermetso-Armastus-Aeg-Finaal. Esitus on ,,musical'' kabaree teatri vormis ja rakendatud on heliloojad Vivaldist Flanaganini.

Autor ja ressizhöör Suune Sepik (pseudonüüm, mille taga peitub Hando Kask) on kujundanud selle noorte ansambli, kuhu kuuluvad Valdo Kask, Mart ja Ann Jürisoo, Riina Ojasoo, Piia Paljak, Leane Parik, Teet Sirotkin ja Toomas Tuulse.

Lisaks Eesti Kabaree Teatrile, esineb Rosemarie Lindau dzhässi stiilis lauludega. New York on hästi mõjunud prl. Lindaule ja meil on taas võimalus kuulda teda esinemas.

Ka Toronto Eesti Maja suur saal kujundatakse ümber kabareeks. Valgustus ja dekoor lubab tekitada intiimsust ja põnevust, kuhu publikut palutakse tulla improviseritud õhturiietuses: pikemad, kitsamad kleidid, satterkuued, toruкübarad ja õhtukindad. Korralik sekt ja muidu rikkalik baar, koos kergete ja raskemate eeltoitudega on saadaval.

Piletid on müügil Abistamiskomitee poes ja Ingrid Piili käest, tel. 466-6237.

,,Te Deum laudamus'' eesti keeles

Pühapäeval, 24. mail toimus Peetri kirikus Jumala kiitmise päeva kontsert-jumalateenistus, mis kujunes muusikaliseks suursündmuseks ja usuliseks elamuseks, mille ajendajaks oli Roman Toi vaimuliku suurteose ,,Te Deum laudamus'' esiettekanne.

Kontsert-jumalateenistuse kiriklikus osas teenis õpetaja Edgar Heinsoo, kuna muusikalist osa kandis segakoor Cantate Domino helilooja juhatusel. Solistideks olid Monica Zerbe — sopran ja Estra Väli-Toompuu -alt, orelil Charles Kipper. Suurteoses oli ka rakendatud vaskpillide ansambel, milles osalesid mitmed muusikapedagoog Ene Lomp'i õpilased. Samuti olid kooriga liitunud selleks kontserdiks mitu lauljat Toronto Eesti Segakoorist.

Kontsert-jumalateenistus algas Rudolf Tobiase tuntud helilindiga ,,Eks teie tea'', mis esitati oreli saatel traditsioonilise korrektsusega.

Õpetaja Heinsoo pühendas rõhuva osa oma jutlusest huvitavaile oletusile ja tõsiasjadele ,,Te Deum'i'' tekkeloost, alates piiskop Ambrosiusest (334-367) ja jõudes Martin Luther'i kaudu tänasel päeval esitatava eestikeelse uudisteoseni.

Dr. Roman Toi

Varasemais jutlemisis helilooja ga ,,Te Deum'i'' loomist ajendavate tegurite üle selgus, et kuigi meie lauluraamatus (laul nr. 45) on tõlge Martin Luther'i saksakeelsest ,,Te Deum'ist'', pole selle muusika just eriti haarava loomuga, mille tõttu see on nagu vaikselt meie jumalateenistustest eemale jäänud ja ainsaks kasutavaks osaks on fraas kirikupalves: ,,Sind Jumal kiidame, Sind Issand täname''. Vajadus laiahaardelisema jumalakiitusliku osa järgi meie jumalateenistustel aga püsis ja see viiski helilooja selle suurvormi loomisele.

Toi ,,Te Deum'i'' algmotiiv on ikkagi sellest Martin Luther'i originaalist: kuuenoodilisest põhielemendist kasvatab ta välja pea kõik teised osad kasutades ka seda motiivi helitööd ühendava ja selle põhilist sõnumit väljendava vahendina.

Jälgides peaaegu sõna-sõnalt Luther'i teksti, maalib Toi helitöö lõuendile ääretult vaheldusrikkaid, sõnade iseloomust olenevalt muusikaliselt mitmepalgelisi pilte, mis siiski ei lahku teose vaimulikust raamistikust ja kui ta vahel jõuabki selle raamistiku piirimaile, toob ta muusika tagasi kindlalt kiriku võlvide alla põhimotiivi või mõne koraaliliku lõike rakendamisega. Veerandtunniline helitöö pakub palju vaheldust, tempode rikkust, uudsust ja üsna julgeid harmoonilist käike.

Koor esitas suurteose ilusa paindlikkusega nii vokaalselt, diktsioonilt ja teksti sisu värvimise poolest. Kiituslaululikkude lõigete juures vajaliku meeleolu, võimsuse ja muusikalise värvingu saavutamiseks aitas mõjuvalt kaasa professionaalselt mängiv vaskpillide ansambel, kuna Charles Kipperi tähelepanelik ja tõlgitsuslikult peenetundeline orelimäng lõi helilooja poolt kavandatud meeleolud palvelikkudes ja usutunnistuslikkudes lõigetes.

Eriti paeluvad olid retsitatiivsed osad, kus puhta koori akordi taustale oli kirjutatud soprani soolo, mille Monica Zerbe esitas vokaalse ja usulise kindlusega — koori diktsioon oli suurepärane.

Teose teoloogilise ja sisulise haripunkti oli Toi andnud aldile soolona esitamiseks. Nii kompositsioonilisest kui ka interpreteerivast lähtepunktist oli see väga õnnestunud, dramaatiliselt pingeline lõik. Tuleks rõhutada Estra Väli-Toompuu tehniliselt head ja tõlgitsuslikult veenvat esinemist, rääkimata intonatsioonilisest täpsusest, mis muusika kromaatilise ülesehituse valguses polnud just kõige kergem ülesanne.

Haaravaks osaks oli aldi usutunnistusliku soolo vahele paigutatud piaanolik koori osa ,,Sa oma karja õnnista. . .'', mis kulmineerus pärast aldi lõplikku usulist deklaratsiooni teose põhimotiivis ja sellele järgnevas koraalis ,,Oh, Issand, abimees. . .'', mis omakorda juhatas sisse helitöö võimsa lõpu, millega ka kogudus ühines.

Selle kirjutuse sissejuhatavas lõigus oli öeldud, et too kontsert-jumalateenistus oli ka usuliseks elamuseks. Muusika üksinda võib kuulajais vallandada esteetilise tunnetepuhangu, mis ka seekord juhtus, ent kui sellele veel lisandub ehtsalt tunnetatud ja heliga kooskõlastatud Pühakirja Sõna Jõud, on lõpptulemuseks konkreetne ja ülendav teadmine, et sa oled oma Loojale lähemale pääsenud.

Roman Toi on eesti helilooja, kes peale rahvamuusika on oma elutööks võtnud vaimuliku muusika viljelemise ja sellega meie kirikliku elu rikastamise. Kas pole see ääretult tore, et nüüd on ka eesti rahval Jumalat kiitev helind, mida võib julgesti asetada teiste rahvaste heliloojate poolt loodud kiituslaulude kõrvale, osana meie jumalateenistustest — nii nagu Luther seda teha püüdis.

Kas poleks loomulik, et meie riikliku iseseisvuse suurpäeval järgmisel aastal oleks see helitöö aktuse vaimuliku osa tuumaks — on meil ju palju põhjust selle päeva puhul Issanda tänamiseks ja kiitmiseks. Loomulikult nõuab see, et ka ülejäänud, järgnev osa aktusest oleks sama tasemega — see nõue tuleks aga asjale aina kasuks.

Sama pühapäeva pärastlõunal esitati see uudisteos ka Vana-Andrese kirikus sama, kui mitte suurema eduga.

O.K.

Eesti naise memuaarid inglise keelde

Leonora Peetsi maroko-raamat teaduslikus fookuses

,,Maroko taeva all'' ilmus eesti keeles 1983. ja tõi Leonora Peetsile Visnapuu kirjandusauhinna aasta parima raamatuna. Autor veetis 40 aastat Marrakeshis ja ta tõsijuhtumeist põimitud jutud on põnevad lugeda. Täpne mitmesuguste kommete kirjeldus pakub aga ka teaduslikku huvi antropoloogidele ja ühe ameerika ülikooli kirjastus on otsustanud raamatu välja anda koostöös teise kirjastajaga Inglismaal. Pealkirjaks on ,,Women of Marrakech, 1930—1970''. Ingliskeelne raamat hõlmab umbes kaks kolmandikku eestikeelsest, nimelt need lood, mis on seotud naiste eluga. Vastava teadusliku sissejuhatava analüüsi kirjutas antropoloog dr. Stephen Foster. Leonora Peets asub Marignane'is Lõuna-Prantsusmaal, kus ta arstist abikaasa dr. Rudolf Peets, endine eesti aukonsul Marrakeshis, aprillis tähistas oma 94-t sünnipäeva.

Leonora Peetsi jutud tõlkis inglise keelde professor Rein Taagepera, kes arvab, et enne Saagpaku eesti-inglise sõnaraamatu ilmumist poleks ta tööga hakkama saanud. Juttudest on eriti meeldejääv ,,Surnu kuskuss'', kus autor vähehaaval avastab laipade kasutamise armunõiduses ja surmaroogade keetmisel. Oma loo jutustab orb, keda võõrasema kaasa sundis haua lahtikaevamisele ja kes sõna otseses mõttes astus sammu, mis purustas ta elu. Jutus ,,Isa arm'' katsub euroopa arst talu eestöölist veenda, mitte oma tütart mehele panna, kuna tüdruk on alles 11-aastane ja peiul on suguhaigus. Mida tunneb abielunaine, kui ootamatult mees toob majja veel teise naise? Mida teeb mees, kes vihahoos end kolmandat korda naisest lahutab ja teda enam legaalselt tagasi võtta ei tohi? Leonora Peets on saavutanud midagi ebatavalist, nimelt põnevusjutud, mis imponeerivad antropoloogidele oma täpsete üksikasjadega. Ingliskeelne raamat ilmub arvatavasti tuleval aastal. Eestikeelne raamat on saadaval kirjastuselt Välis-Eesti.

Kinkige sünnipäevaks
„VABA EESTLANE"

Ristsõna nr. 1371

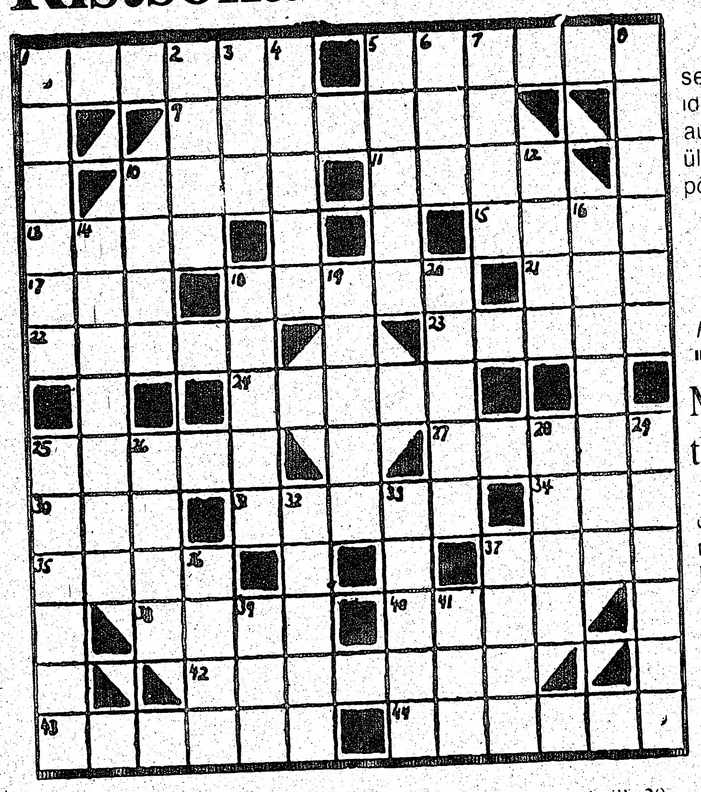

PÕIKREAD: 1. Metallitööline. 5. Paljas, katmata. 7. Mees, kelle naine võrgutas Joosepit. 10. Saksa auto. 11. Naisenimi. 13. Naisepõde. 15. Jõgi Saksamaal. 17. Silmipimestavalt valge. 18. Alkoholi ja happe reageerimisel tekkiv keemiline ühend. 21. Koht, paik. 22. Teatud paigutuses. 23. Ühel eesnimi Juhan, teisel Johannes, mõlemal sama liignimi. 24. . . . Araabia — riik Lähis-Idas. 25. Mitte haige. 27. Riist peeneks tampimiseks. 30. Sõimusõna. 31. Kohkus. 34. Puhkus. 35. Muinasegiptuse jumalanna. 37. Hispaania naisenimi. 38. Jõgi Lääne-Euroopas. 40. Eesti ooperilavastaja. 42. Kujur, Adamsoni eesnimi. 43. Aastail 1882—1915 ilmunud eesti ajaleht. 44. Paigutus.

PÜSTREAD: 1. Sõiduk. 2. Hädahüüd. 3. Kanada välisministri eesnimi. 4. Taevavõlvi kandev mütoloogiline titaan. 5. Tehke lahti. 6. Avar. 7. Tegelane O. Lutsu teostes. 8. Tegelane Tammsaare teostes. 10. Mehenimi. 12. Ei maksa palju. 14. Tegeleb äriga. 16. Kõigist ees. 18. Kirjanduslik lühipala. 19. Löökpill. 20. Töötas kirvega. 25. Riidesort. 26. Kuritegu. 28. Ameerika filminäitleja. 29. Katsus õnne, julges liiga palju. 32. Tshehhoslovakkia riigipea. 33. Kõik inimesed ei oska . . . 36. Kääne eesti keeles. 37. Naisenimi. 39. Ameeriklase hüüdnimi. 41. Mitte vana.

RISTSÕNA NR. 1370 LAHENDUS

PÕIKREAD: 1. Porgand. 6. Laisaba. 11. Toalill. 12. Andorra. 13. Himmler. 14. Armaada. 16. Silk. 19. Amme. 21. Traat. 23. Nuj. 25. Praad. 26. Urve. 27. Veem. 28. Katse. 30. Oja. 32. Rakke. 35. Unes. 38. Said. 39. Eremiit. 43. Kindral. 44. Slovakk. 45. Avastis. 46. Lustikas. 47. Upsakas.

PÜSTREAD: 1. Paavst. 2. Ridala. 3. Atra. 4. Norra. 5. Daam. 6. Liha. 7. Alida. 8. Ilma. 9. Alluma. 10. Aarded. 15. Agu. 17. Iraan. 18. Kauss. 19. Armas. 20. Marki. 22. Tre. 23. Nõo. 24. Iva. 25. Per. 28. Kuskl. 29. Tennis. 31. Jim. 33. Karask. 34. Edukas. 36. Orava. 37. Filip. 39. Erak. 40. Elas. 41. Istu. 42. Toss.

Finn Carpet Care

PUHASTAME

seinast-seina, lahtiseid ja idamaiseid vaipu, mööblit ◦ auto sisemust ◦ kahjustusi üleujutamiste puhul, seinu ja põrandaid.

◦ Scotchgard ◦
kodudes ◦ kontorites

225-1749

Pentti *Peter*

Mida Kreml taotleb paavstilt

„Washington Times" kirjutab, et N. Liit teeb praegu pingutusi, et teoks saaks paavst Johannes Paulus II külastusmatk N. Liitu 1988. aastal, mil möödub 1000 aastat Venemaa kristianiseerimisest.

Paavstile soodsama mulje jätmiseks vabastasti äsja vanglast Ukraina unitaarse kiriku väljapaistev aktivist Josif Terelkandes augustis 1985. a. mõistetud karistust — 7 a. vangistust ja 5 asumist — saa ta nüüd vabaks.

Paavsti külaskäigu asja ajab omapoolselt Itaalias sealne kompartei mille leht „Unita" hiljuti teatas, et Moskva arvates on paavsti reis N. Liitu väga tõenäone. Kuid siiski ainult siis, kui paavst nõustub täitma selle eeltingimusi.

Nendeks on: 1. Vatikan loobugu ukraina unitaarse kiriku toetamisest, liiatgi kui see usk on N. Liidus keelatud; 2. Vatikan tunnistagu Balti vabariigid — Eesti, Läti ja Leedu N. Liidu osadeks.

Möödunud aasta novembris teatas paavst, et tema ametlik külaskäik N. Liitu ei tule üldse kõne allagi. Külastusmatk saab kanda vaid vaimset ilmet, mis väljendub ühistes palvetes sealsetele katoliiklastega.

Lääneranniku uudiseid

Käesolevad Lääneranniku Eesti Päevad jäävad viimaseks pika aja jooksul. Normaalselt peaksid järgmised LEP-id toimuma aastal 1989. Kuna see oleks vaid 6 kuud pärast Estot Austraalias, siis on võimalik, et LEP lükkub 1990 aastale. Seepärast peaksid kaasmaalased sel suvel kasutama võimalust osa võtta suurpidustustest Vancouveris 1.—5. juulini.

Lääneranniku Eesti Päevade juhatus. Vasakult: Jaak Puusepp, Lembit Pütsep — abiesimees, Hilja Hansson — abiesimees, Tiit Pikksalu, Lia Indla, Matti Klaar — esimees, Tõnis Tutti. Pildil puudub Alar Suurkask.

Lääneranniku Eesti Päevade reklaami- ja turustamistoimkond. Vasakult: Henry Talve, Marvi Puhvel Wilson, Edna Alle Vink, Tiit Pikksalu — esimees. Puuduvad Viive Truu ja Ants Hansson.

Meie lehe toimetusele saabus hiljuti järgmine kiri

Estonian Latvian Lithuanian

Joint Action Committee

Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) presidendile ja ÜRO liikmesriikide valitsustele saadetava apelli ettevalmistamine ja sellele teotusallkirjade korjamine ei ole edenenud sellises ulatuses nagu loodeti Üldkoosolekul, 17. veebr. 1986. Eriti on soiku jäänud toetusallkirjade korjamine pärast seda, kui aktsioonikomitee esimees Maire Lainevool sellelt kohalt tagasi astus 1986.a. suvel.

Kuna temale seni asetäitjat ei ole leitud, siis teise abiesimehena püüan täita selle aktsioonikomitee esimehe ülesandeid, kuni sobiv isik sellele kohale on asunud.

Koos Organisatsioonikomitee esimehe, Endel Berendseniga koostasime järgmise kava toetusallkirjade korjamise aktsiooni edaspidiseks jätkamiseks:

◦ Elustada 17. veebr. 1986. valitud toetusallkirjade korjamise Aktsioonikomitee tegevus, koosseisus: Kalju Jõgi, Mili Silm, Maire Lainevool, Jüri Ruus, Toomas Trei ja Ülo Tamre.

◦ Aktsioonikomitee kaudu aktiviseerida:

— Võitlejate ühingud,

— Akadeemilised organisatsioonid,

— Skautlikud noored,

— Kogudused.

◦ Eelnimetatute abil aktiviseerida kogu eesti rahvas, rahvuslike organisatsioonide kaudu.

◦ Välja töötada koostöö alused Läti ja Leedu rahvuslike organisatsioonidega, toetusallkirjade korjamiseks Kanadas ja teistel maadel.

◦ Koostada juhend rahaliste toetuste arvestamiseks ning allkirjade korjamisega seosesolevate kulutuste katmiseks.

Üldise tegevuse aluseks on rahvusliku aktsioonikomitee statuut ja Teie olete informeeritud igast eesseisvast tegevusest.

Lugupidamisega,

AUGUST NÕMMIK
ENDEL BERENDSEN

KOLMAINU KOGUDUSES ÕNNISTATI NOORI. Sel aastal võttis Toronto Kolmainu koguduses leeriõpetusest osa viis noort, keda õnnistati pühapäeval, 17. mail peetud leeriõnnistamise jumalateenistusel. Laulis koguduse ansambel. Pildil vasakult: Robert John Frank Trosztmer, Eddy Saar, Ester Rebeka Viira, õp. O. Gnadenteich, Elle Mai Saar, Peter Charles Trosztmer, koguduse organist G. Iltal. Foto: L. Rossbaum

ÜHING EESTI TULEVI
Heritage Future Society

Ühing kutsub liik meid. Informats ooni saatmisek teatage oma nim ja aadress — 41 766-5107.

See ei kohusta liikmeks astum

Eesti valitsus

(Algus lk. 1)

toodangut tuleks mõistusepäras korraldada.

Matemaatika-teaduskonna ko somoli-sekretär Alan Pandis m kis, et võõrtööliste küsimus tegelikult eesti rahvuse säilim probleem. Kirde-Eesti hävitam hävitab tegelikult kogu E looduse. Küsimust ei tohi sustada seal (Moskvas), kus s peetakse ainult täpikeseks N. dust.

Vahepeal loeti ette koosol seitse teesi, mis tuleks saata k somoli keskkomitee ettepanek na Eesti NSV valitsusele.

Geoloogide seisukoha järg tohi Toolses kaevandamist k lasta mitte enne järgmise saj keskpaika, kui on lahend diktüoneemakilda isesüttim vältimine. See fosforiidi-kae damise kõrvalprodukt s õhuga kokkupuutumisel ja justab maa-põlemist ning saastumist. Ajakirjanduse-tu gid rõhutasid avaliku arva arvestamist. Sauli pressiko rents oli tegelikult avalikkus hustamiseks.

Ajaloo-tudeng Tõnis L rõhutas, et meie emotsioon teadvus kuuluvad rohkem maale ja veele, kui meie mõ fosforiidile. Partei liige ko Paas ütles, et Sauli seisukoh otsustab tulevik. Fosfo küsimuses tuleks aga korral rahvahääletus. Luuletaja H Runnel ütles, et igal inimes õigus oma sünnimaale. Prae olukorras peame mõtlema is ja mitte fosforiidi p Koloniaalne mõtlemisviis e selle küsimuse lahendam Runnel tõi näiteks valitsuse kompetentsi maakoolid k ses, kus anti vastukäivaid raldusi ja nimetas, et

pressikonverentsil öeldud de eest — „küsimuses on 40 ruutkilomeetrit" — nõuda Bruno Sauli ja ebaküpse valitsuse tagas mist. Oleks vaja rahva tust. Runneli sõnu saatis line aplaus.

Komnoorte keskkomitee sekretär Arno Almann koosolekut vaigistada, et need küsimused võetaks keskkomitee koosolekul, k plaksutati maha. Tuline ko rõhutas, et meil on ainu Eesti, millega ei tohi Peeti vajalikuks küs esitamist Moskvast toi üleliidulisele komsomoli k sile. Vastashääled — ke huvitab Eesti 40 ruutkilo plaksutati maha. Kui tuli kongressi ei huvita, mis s veel huvitab?

KOOSOLEKU RESOLUTSIOONID:

1. Teostada Kirde-Est leemi selgitamiseks põ teadus-uurimused väl ametkondlikke huvisid. 2 kustada uurimistulemused

liseid

kkub 1990 aastale.
t peaksid kaasmaala-
suvel kasutama või-
osa võtta suurpidus-
Vancouveris 1.—5.

tus. Vasakult: Jaak
, Hilja Hansson — abi-
atti Klaar — esimees,
kask.

mi- ja turustamistoim-
vi Puhvel Wilson, Edna
Puuduvad Viive Truu ja

hiljuti

an Lithuanian

n Committee

e Lainevool, Jüri Ruus,
nas Trei ja Ülo Tamre.
tsioonikomitee kaudu aktivi-
da:
Võitlejate ühingud.
Akadeemilised organisatsi-
d.
Skautlikud noored.
Kogudused.
elnimetatute abil aktiviseerida
u eesti rahvas, rahvuslike
nisatsioonide kaudu.
älja töötada koostöö alused
ja Leedu rahvuslike organi-
toonidega, toetusallkirjade
amiseks Kanadas ja teistel
del.
Koostada juhend rahaliste
uste arvestamiseks ning allkir-
e korjamisega seosesolevate
utuste katmiseks.
Üldise tegevuse aluseks on rah-
sliku aktsioonikomitee statuut
Teie olete informeeritud igast
seisvast tegevusest.
Lugupidamisega,
AUGUST NÕMMIK
ENDEL BERENDSEN

ÜHING EESTI TULEVIK
Heritage Future Society

Ühing kutsub liikmeid. Informatsiooni saatmiseks teatage oma nimi ja aadress — 416-766-5107.

See ei kohusta liikmeks astuma.

Eesti valitsus

(Algus lk. 1)

toodangut tuleks mõistusepäraselt korraldada.

Matemaatika-teaduskonna komsomoli-sekretär Alan Pandis märkis, et võõrtööliste küsimus on tegelikult eesti rahvuse säilimise probleem. Kirde-Eesti hävitamine hävitab tegelikult kogu Eesti looduse. Küsimust ei tohi otsustada seal (Moskvas), kus seda peetakse ainult täpikeseks N. Liidust.

Vahepeal loeti ette koosoleku seitse teesi, mis tuleks saata komsomoli keskkomitee ettepanekutena Eesti NSV valitsusele.

Geoloogide seisukoha järgi ei tohi Toolses kaevandamist käiku lasta mitte enne järgmise sajandi keskpaika, kui on lahendatud diktüoneemakilda isesüttimise vältimine. See fosforiidi-kaevandamise kõrvalprodukt süttib õhuga kokkupuutumisel ja põhjustab maa-põlemist ning vete saastumist. Ajakirjanduse-tudengid rõhutasid avaliku arvamise arvestamist. Sauli pressikonverents oli tegelikult avalikkuse rahustamiseks.

Ajaloo-tudeng Tõnis Lukas rõhutas, et meie emotsioonid ja teadvus kuuluvad rohkem meie maale ja veele, kui meie mõistus fosforiidile. Partei liige kodanik Paas ütles, et Sauli seisukoha üle otsustab tulevik. Fosforiidi küsimuses tuleks aga korraldada rahvahääletus. Luuletaja Hando Runnel ütles, et igal inimesel on õigus oma sünnimaale. Praeguses olukorras peame mõtlema isamaa ja mitte fosforiidi peale. Koloniaalne mõtlemisviis ei sobi selle küsimuse lahendamiseks. Runnel tõi näiteks valitsuse ebakompetentsi maakoolid küsimuses, kus anti vastukäivaid korraldusi ja nimetas, et

pressikonverentsil öeldud sõnade eest — „küsimuses on ainult 40 ruutkilomeetrit" — tuleks nõuda Bruno Sauli ja tema ebaküpse valitsuse tagasiastumist. Oleks vaja rahvahääletust. Runneli sõnu saatis tormiline aplaus.

Komnoorte keskkomitee peasekretär Arno Almann püüdis koosolekut vaigistada, et kõik need küsimused võetakse üles keskkomitee koosolekul, kuid ta plaksutati maha. Tuline koosolek rõhutas, et meil on ainult üks Eesti, millega ei tohi riskida. Peeti vajalikuks küsimuse esitamist Moskvast toimuvale üleliidulisele komsomoli kongressile. Vastashääled — keda seal huvitab Eesti 40 ruutkilomeetrit? plaksutati maha. Kui tulipunktid kongressi ei huvita, mis siis neid veel huvitab?

KOOSOLEKU
RESOLUTSIOONID:

1. Teostada Kirde-Eesti probleemi selgitamiseks põhjalikud teadus-uurimused välistades ametkondlikke huvisid. 2. Avalikustada uurimistulemused. 3. Otsustada küsimus referendumiga. 4. Rakendada uuringuile ka TRÜ teadlasi ja üliõpilasi. 5. Lõpetada fosforiidi raiskamine. 6. Tagada Läänemere biosfääri kaitse. Ülikooli partei-sekretäri palvel jäeti otsusest välja nõudmine N. Liidu valitsusele Helsingi-kokkuleppe täitmiseks ja referendumi (rahvahääletuse) korraldamiseks, mida nõukogude süsteemis kunagi ei ole praktiseeritud. Otsus võeti vastu ühehäälselt.

KOOSOLEKU
LÕPULAULUNA

laulis koosolek filoloogia-naistudengite eestvedamisel Hando Runneli Eesti laulu:

Nagu hiigel-looma kere vapub
paene Pandivere.
Virust, Võrust, Järvast, Harjust
tõttab appi tuhat karjust.
Suuril silmil kasvab vooriks
kasvab kohutavaks kooriks:
Virumaa ja Pandivere, mure
täidab maa ja mere!
Virumaa ja Pandivere, Sinu eest
ma pandin vere!
Taevas anna veelkord jõudu
Virult võtta surmaõudu!

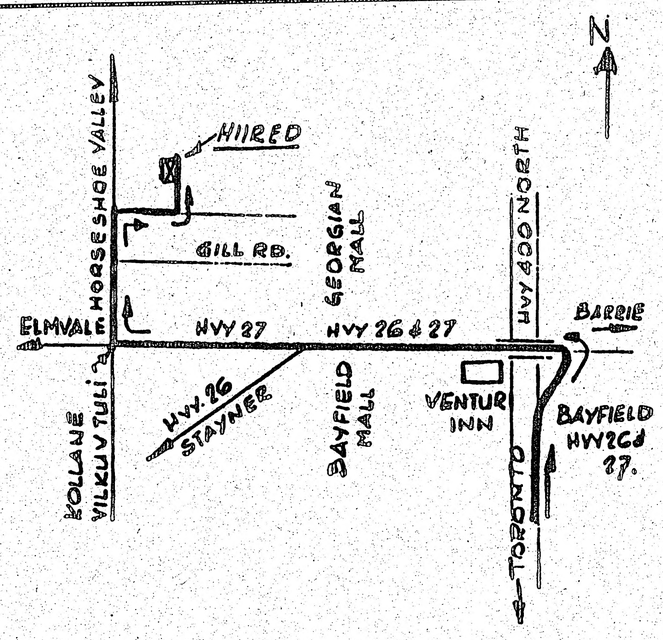

TEEJUHIS Vana-Andrese koguduse Võidupüha väljasõiduks perekond Hiir'te suvekodusse pühapäeval, 21. juunil. Kell 1 p.l. vabaõhu-jumalateenistus. Kellel puudub sõiduvõimalus, palume helistada koguduse õpetajale.

Dr.vet. Pauline Snineckus-Sinberg 90

Väike maja Elora linnakeses oli reedel, 1-sel mail rahvast tungil. Külastajad mitmes laines, kokku üle saja inimese, olid tulnud majaprouat Pauline Snineckus-Sinbergi tervitama ja austama tema 90-nda sünnipäeva puhul. Külastajate seas oli kuulda kõnelusi mitmes kohalikus keeles, muidugi ka eesti ja leedu keeltes. Õnnitlejateks oli sõpru ja naabreid siitsamast Elorast, aga ka kaugemalt Seedriorult, Kitcheneri Eesti Seltsist, eestlasi lähemast ja kaugemast ümbrusest. Olid siin ka juubilasi sugulased Salme ja Martin Lepik'ut Torontost ja Ott Laaman Seedriorult.

Peo korraldajaiks olid juubilari minia Anne, poeg Victor-Algirdas, ning nende teismelised lapsed: tütar Naomi ja poeg Darius-Victor.

Juubilari elukäik on olnud kaunis keerukas. Liine, nagu me teda siin kutsume, on sündinud Krimmi asunike lapsena Mustal merel laeva pardal, kui tema ema oli reisimas külla tema venna Kristjani perele Kertsis. Sünd oli enneaegne, mispärast korraldati hädaristsed Sevastoopolis. Aga eesti veri on kange: Liine elas üle kõik lapsepõlve vaevad. Keskhariduse sai juubilar algul Kertsi gümnaasiumis, elades sel ajal onu Kristjani peres. Hiljem lõpetas ta keskkooli Eupatooria gümnaasiumis, elades siis juba oma ema majas. Siit viis tee loomulikult kõrgema hariduse poole Tartusse, kuhu jõuti vene revolutsiooni segaduste eest. Tartu Ülikooli Loomaarsti-teaduskonna lõpetas Liine juba sügaval rahuajal. Ülikoolis tutvus Liine ka oma tulevase abikaasaga Leedu ratsaväe ohvitserist üliõpilase Victor Sniečkusega. Noor eesti-leedu abielupaar asus Leetu Kaunasesse, kus Liine asus tööle omal alal Kaunase Ülikoolis. Sõja eest põgenemine Saksamaale oli Sniečkustel väikese pojaga väga vaevaline.

Pärast vaevlemist põgenikelaagreis Saksamaal said Sniečkused emigreeruda Kanadasse, Albertasse. Seal esialgul töötati farmis, selle järele sai Liine tööle haigla-abilisena Calgarys ja hiljem Andersoni väikeloomа kliinikus. Anderson aga tahtis, et tema kliiniku abilistel kõigil oleksid doktori-kraadid. Nii tuli Liinel jälle teha ülikool kursuse lõpueksamid. Puhkusele minnes müüdi ära maja Calgarys ja asuti Ontariosse, Elorasse, poja perele lähemale, kes siis oli juba professoriks Waterloo ülikoolis.

Seltskondlikust tegevusest on Liine eriti elavalt osa võtnud Calgary Eesti Seltsis.

O.L.

Mälestame kauaaegset kodukandi sõpra

Eduard Teelahk'i

ja avaldame kaastunnet tema lastele ARVI TEELAHKILE perekonnaga ja KAMILLA SAARELE perekonnaga

ALMA ja ANTON ALANGO
ÕIE ja EIMAR NEPS
KRISTINE ja ANDREW GUYADER
JANET ja RAUL NEPS
ENE ja JOHN SWALLOW perekonnaga
MEERI ja HERMAN SHNEIDER

Lahkus igavesele unele meie sõber

Eduard Teelahk

Mälestavad leinas

ELLI PÄRG
PAULINE LEPIK
AUGUST ja ÕILME OOLUP
HEINO ja ELFI KRUUK
AUGUST ja SERAFIMA NÕMM
HELDUR ja ALMA SUURNA
ALEKSANDER ja ROSALIE KAASIK
VALDEK ja LAINE MEIER

Puhka rahus!

Armast

Maria Sutt'i

neiuna LEAS

mälestavad leinas

JAKOB TÜRK
LIISI ja NICK perega
ANNE ja GAIL perega
MIKI ja KAARI perega

AVALDAME SÜGAVAT KAASTUNNET ARVI TEELAHK'ILE JA MILLA SAARELE NENDE ISA

Eduard Teelahk'i

surma puhul

ARVI ja ARE RAUDOJA
EVALD KOOPU

Armast

Kiki't

mälestab HELMI

Head eestlast ja tublit skaudijuhti Eesti Skautmasterite Kogu Kanada Koondise sekretäri

skm. Valter Piigli't

Põhjatäht I

mälestab leinas

EESTI SKAUTMASTERITE KOGU KANADA KOONDIS

Lahkus

skm. Valter Piigli

Põhjatäht I

Leinavad

EESTI SKAUTIDE LIIT
EESTI SKAUTIDE MALEV KANADAS

Koondise lugupetud liiget

mehaanik Valter Piigli't

mälestab

EESTI KAUBALAEVASTIKU JUHTKONNA KOONDIS TORONTOS

Armast sõpra ja tublit kaasmaalast

skm. Valter Piigli't

Põhjatäht I

mälestavad kurbuses

KARL ja KIIRA
EINO ja ÕIE

Lahkus aatekaaslane skautluses

skm. Valter Piigli

Põhjatäht I

mälestavad leinas

ERVIN ja ARMILDA ALEVE
SILVER ja MAIE KASK
JAAN ja SIIRI LEPP
BRUNO ja ELSA LINDRE
GUNNAR ja AINO MITT
LIA ja LEMBIT PIKKOV
EGBERT ja ENE RUNGE

ARMAST ÕDE

Frieda Raun'i

sündinud LIIVOLA
surnud kodumaal

leinab

PIA

LAHKUS MINU ARMAS ABIKAASA JA MEIE VEND

Enn Jõgar

sündinud 20. märtsil 1912
surnud 28. mail 1987

Leinavad sügavas kurbuses

ELLA
LINDA ja ARNOLD

Mälestus Sinust on igavene.

UINUS IGAVESELE UNELE PÄRAST RASKET HAIGUST KALLIS ABIKAASA, ISA JA VANAISA

Valter Piigli

sündinud 15. juunil 1912 Võrumaal
surnud 3. juunil 1987 Torontos

Mälestavad leinas

abikaasa LIISI
LAPSED perekondadega kodumaal

Puhka Issanda rahus!

Leinateenistus Peetri kirikus 15. juunil kell 7.30 p.l. ja ärasaatmine samast 16. juunil kell 10 homm.

KAUAAEGSET HEAD SÕPRA VÕRUMAA RADADELT

Valter Piigli't

mälestavad leinas kaastundes abikaasa LIISILE ja lastele kodumaal

HILDA ja OSKAR HAAMER
ALFRED KELDER
HELJU KÄRNER perega
HILDE ja RUUDI LALL
VALVE ja HARALD MANDEL
MAIMU MÄRDIMÄE
VANDA ja VALTER PORMEISTER
LEO PUURITS
OTTO TARKUS
SALME ja AUGUST TUVIKENE
HILMA ja JÜRI TÕU
SALME ja RICHARD VESI
LEIDA ja EDUARD KIRCH

MANALASSE VARISENUD ASUTAJA—, AU— JA KAUAAEGNE JUHATUSLIIGE

Valter Piigli

Mälestab leinas kaastundes abikaasale ja lastele kodumaal

Puhka rahus
Võrumaa poeg!

VÕRULASTE KOONDIS TORONTOS

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul
Tel. kodus 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. Kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

Surnuaiapüha JUMALATEE NISTUS pühap., 14. juunil ke 11 homm. Westminster kalmistu teenib õp. E. Heinsoo; kell 2 p. York kalmistul, teenib õp. Heinsoo; kell 4 p.l. Mount Ple sant kalmistul, teenib õp. A. Tau Kõigil teenistustel mängib puh pillide ansambel Madis Kree juhatusel.

Võidupüha JUMALATEEN TUS pühapäeval, 21. juunil k 11 homm. Teenib õp. A. Taul

Õp. A. Tauli kõnetunnid k mapäeval 9.30—12.00 hom neljapäeva õhtuti 6—8.

Õp. E. Heinsoo kõnetunnid maspäeval, teisipäeval ja ne päeval kella 12—4 p.l. Muul telefoni teel. Väljaarvatud: õp. Heinsoo on puhkusel 17. juu 1. juulini.

KANTSELEITUNNID te päeviti kl. 10 h.—6 õ. ja ne päeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO EESTI BAPTIS KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadviev Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
tel. 429-7984

„VABADUSE KUULUTUS
raadiosaated igal pühapäev
kell 3 p.l. WHLD 1270 k

Laupäeval, 13. juunil
10.30 PÜHAPÄEVAKO
VÄLJASÕIT Boyd Park'i.

Pühapäeval, 14. juunil ke
homm. ingliskeelne JUMA
TEENISTUS. Kõneleb Jaan
reller.

Kell 10.15 homm. PÜHA
VAKOOL täiskasvanuile ja
tele, kell 11 lastele.

Kell 11 homm. JUMALA
NISTUS. Kõneleb K. Raid,
M. Wilbiks.

Kell 6 õ. JUMALATE
TUS. Kõneleb A. Kaups „
ja pühitsus", solist Asta Ka

KIRIKUD

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd. Toronto
Ont. M4P 2L1
Õpetaja Andres Taul
Tel. kodus 483-4103
Tel. kiriku kantseleis 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. Kodus 283-9387,
kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

Surnuaiapüha JUMALATEENISTUS pühap., 14. juunil kell 11 homm. Westminster kalmistul, teenib õp. E. Heinsoo; kell 2 p.l. York kalmistul, teenib õp. E. Heinsoo; kell 4 p.l. Mount Pleasant kalmistul, teenib õp. A. Taul. Kõigil teenistustel mängib puhkpillide ansambel Madis Kreemi juhatusel.

Võidupüha JUMALATEENISTUS pühapäeval, 21. juunil kell 11 homm. Teenib õp. A. Taul.

Õp. A. Tauli kõnetunnid kolmapäeval 9.30—12.00 homm. neljapäeva õhtuti 6—8.

Õp. E. Heinsoo kõnetunnid esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval kella 12—4 p.l. Muul ajal telefoni teel. Väljaarvatud: õp. E. Heinsoo on puhkusel 17. juunist 1. juulini.

KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.—6 õ. ja neljapäeviti kl. 12—3 päeval.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
36 Bards Walkway,
Willowdale, Ont. M2J 4T9
Tel. 499-6488
Jaan Andreller
943 Broadviev Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R3
tel. 429-7984
„VABADUSE KUULUTUSE"
raadiosaated igal pühapäeval
kell 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Laupäeval, 13. juunil kell 10.30 PÜHAPÄEVAKOOLI VÄLJASÕIT Boyd Park'i.

Pühapäeval, 14. juunil kell 10 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Jaan Andreller.

Kell 10.15 homm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanuile ja noortele, kell 11 lastele.

Kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Kõneleb K. Raid, solist M. Wilbiks.

Kell 6 õ. JUMALATEENISTUS. Kõneleb A. Kaups „Piibel ja pühitsus", solist Asta Kaups.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St., Toronto,
Ont. M5B 2C7
Õpetaja Udo Petersoo
3714 Beechollow Cr.
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 14. juunil kell 4 p.l. EELK Usuteadusliku Instituudi avajumalateenistus. Jutlustab piiskop Karl Raudsepp. Teenivad instituudi õppejõud ja õpilased. Solist sopran Liina Purje-Lepik.

Pühapäeval, 21. juunil kell 1 p.l. VÕIDUPÜHA VABAÕHU KONTSERT-JUMALATEENISTUS perekond Hiirte suvilas. Laulab Vana Andrese koguduse segakoor Asta Ballstadti juhatusel. Teejuhised ajalehes.

Pühapäeval, 28. juunil kell 4 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 5. juulil — pikk nädalalõpp, jumalateenistust ei ole.

Pühapäeval, 12. juulil kell 5 p.l. pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Kiriku kantselei on avatud neljapäeviti kella 10 homm. kuni kella 4 p.l.

Õpetaja kõnetunnid teisipäeviti kella 6—8 õhtul ja neljapäeviti kella 2—8 õhtul.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur,
72 Appleby Cres.
Markham, Ont. L3R 4L2
Tel. 477-6248

Kolmap., 10. juunil kell 11 homm. palvekoosolek.

Laup., 13. juunil kell 4 p.l. VABA-ÕHU JUMALATEENISTUS Hõbe talus Royal Beaches. Kõneleb Allan Laur. Lauluettekandeid.

Pühap., 14. juunil kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur. Laulavad Leesmendi noored.

Kell 2 p.l. piiblikool — Allan Laur.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Harry Eller. Laulavad Leesmendi noored. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

Pühapäeval, 21. juunil kell 11 homm. ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, solist Marilyn Müller. Lastekirik.

Kell 2 p.l. piiblikool — Allan Laur.

Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Allan Laur, solist Rael Laur. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.)

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
562 Jones Ave., Toronto, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave.
Toronto, Ont. M4K 1V5
Tel. 463-6223

Kolmap., 10. juunil kell 6 õ. piibli-palvetund.

Pühap., 14. juunil JUMALATEENISTUS. Teenib E. Siitam.

Pühap., 21. juunil JUMALATEENISTUS kell 11 homm. Teenib E. Saraoja. Isadepäeva tähistamine.

Teisip., 23. juunil kell 11 homm. palvus Vabakoguduse kirikus.

Kolmap., 28. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.-LUT. USU KOGUDUS
Kirik: 619 Sherbourne St.,
Toronto (Sherbourne'i allmaa jaam on kiriku kõrval).
Õpetaja O. Gnadenteich
112 Fallinbrook Rd.,
Scarborough, Ont.

SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUS on pühap., 14. juunil kell 11 homm. Mt. Pleasanti kalmistul. Lahkunute mälestamine. Ebasoodsa ilma korral on teenistus Mt. Pleasanti Mausoleumis.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on iga kuu teisel esmaspäeval kella 6—8-ni kiriku kantseleis.

PIKA JA RASKE HAIGUSE JÄRELE LAHKUS MINU KALLIS LEERIVEND JA MEIE HEA SÕBER

Eduard Teelahk

sündinud 15. novembril 1903 Kihelkonnal Saaremaal

Leinavad

EDUARD HARILAID
BRUNO HARILAID perekonnaga

RASKE HAIGUSE JÄRELE SURNUD ARMAST ÕEMEEST

Valter Piigli't

mälestavad leinas

ELLI ja ROLAND

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Vanad kodulaulud ja pillilood tõid meid kokku tõelisteks sõpradeks. Siis raske haigus viis meilt igaveseks

kandlemängija **Valter Piigli**

Leinas mälestame Sind. Meie kaastunne LIISILE

„KÜLAKAJA" PILLIRAHVAS

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$60.—	$80.—
Poolaastas	$34.—	$44.—
Veerandaastas	$18.—	$23.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:
Aastas $111.—, poolaastas $60.— ja veerandaastas $31.—

USA-s:
Aastas $115.—, poolaastas $62.— ja veerandaastas $32.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $140.—, poolaastas $75.— ja veerandaastas $40.—

Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 centi

Pangatshekk või rahakaart kirjutada
FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata

VABA EESTLANE

120 A Willowdale Ave., Willowdale, Ont. M2N 4Y2

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates ..... 19..... Tellimise katteks lisan $..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga.
(Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi: .....
Aadress: .....
.....
.....

Murray E. Newbigging
Ltd.
Matusebüroo
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., Toronto, Ont. M4S 2N4
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 9. juunil 1987 — Tuesday, June 9, 1987

Vana-Andrese Koguduse leeriõpilased õnnistamise pühapäeval, 31. mail 1987. a. Pildil alates rea vasakust otsast: 1. rida: Helle-Mai Krabi, Tiina-Kai Krabi, õp. Elmar Pähn, õp. Udo Petersoo, organist Lembit Avesson, Liisa Marie Lugus, Erika Kariina Meipoom. 2. rida: Mikk Altosaar, Heiki Altosaar, Aili Ellen Evert, Urve Voitk, Taali Daisy Rooneem, Ester Marie Lääs, Liisa Kristine Novek, Andres Kenneth Lääs, Heiki Sillaste. 3. rida: Mart Krabi, Marcus Paul Silmberg, Tõnu Elmar Petersoo, Derek Arvi Ewen, Margus Ain Kask, Erik Jaan Jaason. 4. rida: Alar Toomas Petersoo, Tavo Hugo Viktor Rooneem, Erki Toomas Aloe, Erik Indrek Olav Silmberg.

Kooliühing kutsub liikmeid

Kaasarääkimine Eesti tuleviku asjas

Iga rahvusliku südametunnistusega eestlane tahab mingil moel kaasa rääkida Eesti tuleviku küsimuses. Selleks on kaks teed — kaasa elada ja toetada poliitilist võitlust Eesti vabastamiseks või kaasa rääkida eesti noorte kasvatamisel. Mida aastaid edasi, seda suuremat tähtsust omab teine tee. Kui meil pole eestimeelseid ja rahvuslikult mõtlevaid noori, siis lakkab ka poliitiline võitlus. Ühing Eesti Tulevik — lühidalt metsakooliühing — asutati ja töötab Eesti tuleviku eest noorte kaudu. Ühing kutsub liikmeks iga eestlast.

Ühing Eesti Tulevik tekkis eesti noorte metsakooli asutamise ideest. Ühing on kooli hooldav organisatsioon ja omab kolme erineva staatusega liikmeid. Eluaegseteks liikmeteks arvatakse need, kes ühingule on teinud suurema toetuse, mis on tulumaksust maha-arvatav. Ühingu tegevliikmeks saab astuda soovi avaldamisega ja iga-aastase liikmemaksu tasumisega. Ühingu juhatusel on õigus sisse kutsuda noorliikmeid, kelle ühiskondlik hoiak ja tegevus seda väärivad.

Ühingu põhialused ja organiseeriva toimkonna otsused annavad selge ülevaate liikmeks astumise tingimustest. Need on laiali saadetud teadaolevatel aadressidel peamiselt nendele eesti perekondadele, kellel on kasvuealisi noori ja kes on näidanud huvi nende eestlasteks kasvatamise vastu. Ühingu liikmeks võivad aga astuda kõik eestlased, kes tunnustavad ühingu põhialustes leiduvat eesmärki. Neid eestlasi, kelleni ei ole ulatanud ühingu informatsioon, palutakse teatada oma nimi ja aadress telefonil 416-766-5107.

Informatsiooni küsimine ei kohusta liikmeks astuma. Samuti ei kasutata neid aadresse mingisuguste korjanduste ega kaubapakkumiste jaoks. Inimesed on niisuguste asjadega juba küllalt hellaks tehtud.

Ühing Eesti Tulevik on ideeline ettevõte, mille vanematekogu ja juhatuse liikmed ei saa oma töö eest mingisugust (ka mitte kaudset) tasu. Hetkel ei ole ühingul midagi rohkemat teatada oma tegevuse kohta, kui et toimub Kotkajärve metsakooli esimese kursuse organiseerimine. Mida ühing taotleb ja üritab kaugemas perspektiivis, seda kirjeldavad asjahuvilistele väljasaadetavad materjalid.

Teadaanne

Saarlaste kokkutulek Lääneranniku Eesti Päevadel Vancouveris toimub 2. juulil kell 2 p.l. Hotel Vancouveris.

S.Ü.T. juhatus

Ottawas saavutati kokkulepe

OTTAWA (Sun) — Peaminister Mulroney teatas kõigile kanadalastele ülemaalises raadio ja telesaates, et on saavutatud kokkulepe provintsipeaministrite ja föderaal-valitsuse esindajate vahel, mis kinnitab varemat, nn. „Meech Lake akkordi". „Keegi ei kaotanud ja konverentsil oli vaid üks suur võitja — Kanada!" juubeldas Mulroney.

Ta kritiseeris endise peaministri Pierre Trudeau ägedaid protestiavaldusi „Meech Lake" kokkuleppe vastu, öeldes et see ei mõista demokraatlikke lahkarvamisi, ega regionaalset omapära. „Kanada põhimõtteks on teineteise omapära ja erivaadete austamine," lisas ta.

Kõik kolm Kanada föderaalparlamendis esindatud poliitilist parteid toetavad enamuses „Meech Lake" kokkulepet, kuigi mitmed erimeelsed — eriti liberaalide hulgas — on oma protestihääli kuulda lasknud. Ollakse pahased Quebec'i provintsile garanteeritud „distinct society" (erineva ühiskonna) õiguste pärast, öeldes et see võtab ingliskeelt rääkivatelt Quebeci kodanikelt viimase lootuse seal oma õigusi taastada.

Surnuaiapüha Mount Pleasantil

Toronto Kolmainu Koguduse surnuaiapüha on sel aastal pühapäeval, 14. juunil kell 11 hommikul Mount Pleasanti kalmistul. Sel päeval tulevad jumalateenistusele paljud, kel omaksed puhkavad viimast und sellel surnuaial, kuid arusaadavalt kõik, kes oma varem lahkunuile mõtlevad ja elu ja surma mõttega ajalikku eluteed käivad.

Jumalateenistuse kohaks on peamine eestlaste matuse osa, seal kus varemaltki on Kolmainu Koguduse surnuaia püha jumalateenistusi peetud. On ka lahkunute mälestamine. Orelil saadab koraale koguduse organist hr. G. Iltal. Teatav arv toole on varutud istumiseks.

Kui ilm peaks olema ebasoodus, peetakse jumalateenistus Mount Pleasanti mausoleumis, mis asub ületee surnuaia osas ja kuhu juhatab kollane kesktee joon.

ERILINE VÄLJAMÜÜK

50—70%

◇ KLAASKAUBAD
◇ LAUDLINAD
◇ VAASID
◇ KÜÜNLAJALAD
◇ TALDRIKUD
◇ VAAGNAD, KAUSID

GARANTEERIME ODAVAIMAD HINNAD

Banana Republic

286 Eglinton Ave. W., tel. 440-0401

VALVEARST NÄDALALÕPUL

13. ja 14. juunil
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777
20. ja 21. juunil
dr. M. Leesment, tel. 481-6834
27. ja 28. juunil
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

Sündmuste kalender

- *8.—30. juunini Joseph D. Karrier Kunstigaleriis, 901 Lawrence Ave. W. E.K.K.T. Kanada kodakondsuse juubeli kunstinäitus.*
- *E.E.L.K. Usuteaduse Instituut 14.—28. juunini — Wycliffe College, Toronto Ülikoolis.*
- *18., 19., 20. ja 21. juunil Eesti Majas Tallinna Festival.*
- *Teisipäeval, 23. juunil Eesti Majas Maakondliku Esinduskogu Võidupüha ja Jaaniõhtu.*
- *Laupäeval, 20. juunil kell 12 päeval Hiidlaste Jaanituli, Orillia con.rd. 2.*
- *Reedel, 26. juunil kell 7.30 p.l. Eesti Majas Eesti Kabaree Teater (Stockholm).*
- ***Laupäeval, 27. juunil Seedrioru Suviharja-pidu.***
- *8.-15. augustil Seedriorul Eesti Kunstinädal.*
- *15.-23. augustini Kotkajärve Metsaülikool.*

Poola Huumorit

„Millal kuubalased aru saavad, et kommunistlik kord on saarel jalule seatud?"

„Siis, kui Kuuba hakkab suhkrut sisse vedama."

„Kuidas toimub Poola ja N. Liidu kaubavahetus?"

„Poolakad ekspordivad odavat sütt N. Liitu ja venelased veavad vastutasuks odavat liha Poolast".

Wintario

THURSDAY, JUNE 4, 1987

NUMBERS	No. OF PRIZES	PRIZE VALUE
◆122122	1	$200,000
122122	3	100,000
·22122	36	1,000
··2122	360	100
··· 122	3,600	10
12212·	36	1,000
1221··	360	100
122 ···	3,600	10
·33219	40	1,000
33219·	40	1,000
9086··	400	100
·9086·	400	100
··9086	400	100
619···	4,000	10
·619··	4,000	10
··619·	4,000	10
···619	4,000	10
83····	40,000	···83· 40,000
·83···	40,000	····83 40,000
··83··	40,000	WIN'FALL 5 free tickets